Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

22 СЕНТЯБРЬ 1967 й.
2-йил чиқиши.
№ 223 (378).
ЖУМА
БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ДЎСТ ЭЛЛАРГА

Тошкент тўқимачилик комбинатида тўқиб чиқарилаётган нафис ва чиройли ип газламалар ҳатто хорижий мамлакатларда ҳам шуҳрат қозонган. Бунинг далили сифатида у ерлардан келиб турган буюртмаларни кўрсатиш мумкин. Дўстларнинг талабини қондириш учун тўқимачилар меҳнат вахтасида туриб фидокорона ишлашяпти.

Тўқимачилар сентябрь ойида бир неча мамлакат аҳолисига ўз маҳсулотларидан туҳфа қилишга сўз беришган. Ваъдасига вафодорлар Гвинеяга 50 минг метрга яқин, Афғонистонга 90 минг метр, Дания учун 3 минг метр, Того республикасига эса 24 минг метр чит, сатин, мальмаль каби газмоллардан юборишни мўлжаллашган. Ҳозиргача белгиланган маҳсулотнинг деярли ярмидан кўпи экспорт қилинди. Тўқимачилар қолган газмолларни ҳам ой охирига қадар буюртмачиларга жўнатишга қарор қилишди.

ОТАЛАР ШУҲРАТИ ТЎҒРИСИДА

АНДИЖОН. ДОСААФ Андижон область комитети ҳузурида ёшларни ватанпарварлик руҳида тарбиялаш масалалари юзасидан лекторий ташкил қилинди.

Революция, гражданлар уруши ва улуғ Ватан уруши ветеранлари, дастлабки беш йилликлар ва қишлоқ хўжалигини коллективлаштириш қатнашчилари, ишлаб чиқариш илғорлари йигит ва қизлар олдида лекция ўқимоқдалар ва доклад қилмоқдалар.

Лекциялар вақтида ҳужжатли ва бадиий фильмлар кўрсатилмоқда.

МАҲАЛЛАДА КЕЧА

«Фаол» маҳалласининг чойхонаси байрамдагидек шинам безатилган. Эшик тепасига «Хуш келибсиз, азиз қариялар, оналар!», «Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги арафасида сизни табриклаймиз!» деган шиорлар қизил алвонларга ёзиб қўйилган.

Кечага бутун маҳалла аҳли йиғилди. Мажлисни шаҳар маданият уйининг директори М. Абдураҳмонова очди ва доклад учун сўзни район халқ маорифи бўлими мудири ўртоқ С. Саидаҳмедовга берди. Докладчи Улуғ Октябрдан сўнг 50 йил ичида халқимиз қўлга киритган ютуқлар ҳақида гапирди. Революциядан олдин ҳозирги Октябрь районида фақат бешта эски мактаб бўлган бўлса, ҳозирги кунда биргина Октябрь районининг ўзида 51 мактаб ишлаб турганини айтди. Сўнг маҳалладаги 90 ёшли Болтабой ота Нурмуҳамедов, Иброҳимжон ота Қосимхўжаев каби пенсионер, қариялар ҳақида гапириб ўтди. Докладчи Октябрь районида ҳозирги вақтда 30 дан ортиқ корхона ишлаб турганини, қанча врач, қанча ўқитувчи ва бошқа мутахассислар борлигини қайд қилиб ўтди.

Район ижроия комитети раисининг ўринбосари ўртоқ Саъдуллаев йиғилишга тўпланганларни яқинлашиб келаётган Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги билан табриклайди ва маҳалладаги кўп болали оналардан 15 кишига орденлар топширади.

Кеча охирида Охунбобоев номидаги маданият уйининг ҳаваскорлари катта концерт қўйиб бердилар.

Р. МУХСИМОВА,
Октябрь райони.

ПАРАНДАЧИЛАР КЕНГАШМОҚДА

Кеча «Ҳосил» пионерлар лагерида паррандачиларнинг Бутуниттифоқ семинар-кенгаши очилди. Бу кенгашда парранда хона-қулай иқлим шароити яратишга бағишланган масалалар кўрилмоқда. Семинар-кенгашда иттифоқчи республикалардаги 29 та илмий-текшириш институти вакиллари қатнашмоқда.

Семинарнинг биринчи иш кунида ССР Иттифоқи паррандачилик саноатининг бошлиғи А. Пакнинг, Ўзбекистон ССР паррандалар боқишни механизациялаштириш ва электрлаштириш бўлимининг бошлиғи К. Мандол ва бошқа ўртоқларнинг докладлари тингланди.

Кенгаш қатнашчилари Тошкентдаги ва Ўрта Саройдаги фабрикаларда, Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида бўлдилар. Эртага кенгаш қатнашчилари ўз ишларига якун ясайдилар.

ОЛИМЛАР СУҲБАТИ

Кеча «Ғалаба» боғининг лекторийсига парк атрофида яшайдиган Киров районининг меҳнаткашлари тўпланишди. Бу ерда улар рентгенология институти олимлари билан учрашдилар. Республикамизнинг йирик олимлари профессорлардан—институт директори Д. М. Абдурасулев, А. И. Николаев, Н. Т. Адамов, И. Н. Тимат, фан кандидатларидан—А. А. Кочеров, Г. Т. Ишченко, С. М. Умаров, Г. М. Локтионов, Г. У. Иброҳимов ўртоқлар меҳнаткашларнинг рентгенология, радиология, онкология ва рак касаллиги масалалари юзасидан берган саволларига жавоб бердилар, бу соҳалардаги медицина янгиликлари тўғрисида сўзлаб бердилар.

Илғор ишчи Мария Степанова Тошкент трикотаж фирмаси тўқув-ўраш цехининг пешқадам тўқувчиларидан ҳисобланади. Шу фирмада кўп йиллардан буён узлуксиз ҳалол меҳнат қилаётган бу меҳнаткаш аёл Совет ҳокимиятининг 50 йиллиги шарафига бошланган меҳнат вахтасида ишлаб, смена ва ойлик топшириқларини 110—120 процентгача адо этмоқда.

Суратда: М. СТЕПАНОВА

Бошқармаларга атаб

Улкан Навоий кўчасидаги муҳташам бинолар қаторига яна бир ҳашаматли уй қўшиладиган бўлди.

Бўлажак бино маъмурийдир. Унда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети моддий ва техника таъминот бошқармаси жойлашади.

Беш қаватли бу бино 1,2 гектар майдонни эгаллайди. Унга республика аҳамиятига эга бўлган 14 та бошқарма кўчиб ўтади. Мутахассисларнинг бемалол ишлашлари учун қулай имкониятлар яратилади. Барча хоналар иситиш ва совутиш воситалари билан таъминланади.

Бинода 600 ўринли мажлислар зали, 250 ўринли ошхона ҳам бўлади. Лойиҳа устида «Узгоспроект» институтининг архитекторлари ишламоқдалар.

ОЛИМЛАР ЛАБОРАТОРИЯСИДА

ЯНГИ ДЕФОЛИАНТ

Қишлоқ хўжалигини, айниқса унинг етакчи тармоғи бўлган пахтачиликни механизациялаштириш ҳозирги вақтда олимлар ҳамда инженер-конструкторлар олдида турган муҳим проблемалардан бири бўлиб қолди. Бу ишга республикамизнинг химик олимлари ҳам ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшиб келяптилар. Уларнинг ижодий изланишлари ва самарали меҳнатлари туфайли янги-янги ўғитлар ва дефолиантлар яратилмоқда.

Масалан, пахтазорларни машина теримига тайёрлашни олиб кўрайлик. Бунда ғўза баргини тўкадиган бутифост, хлорат магний, цианамид кальций химикатлари ишлатилади. Лекин дефолиантлар биринчидан, ғўза баргини қовжиратиб юборади. Қувраб тўкилган ғўза барги машина терими вақтида пахтага аралашиб, уни ифлослантиради. Иккинчидан эса, дефолиация қилинган майдонлардаги ғўза ривожланишдан тўхтайди. Хом кўсаклар пишиб етилмасдан қовжираб очилаверади. Бу эса маълум даражада ҳосилдорликка салбий таъсир кўрсатади.

Шунинг учун ҳам химик олимлар олдида янги дефолиантлар яратиш вазифаси турарди. Бугун биз ана шундай янги дефолиант яратилганлигини хабар қиляпмиз. Бу—бутилкаптаксдир. Уни Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Меҳнат Қизил Байроқ орденли Ўсимлик моддалари химияси институтининг химия фанлари кандидати Надежда Константиновна Рошкова раҳбарлигидаги бир группа илмий ходимлари яратдилар. Бутилкаптакс синтетик моддаларни оддий химиявий йўл билан синтез қилиш натижасида олинди.

— Янги дефолиант ишлаб чиқаришда ижобий натижалар беряпти,—дейди институт директорининг ўринбосари, химия фанлари доктори Фаттоҳ Йўлдошев. — Биринчидан, бу дефолиант ишлатилганда ғўзанинг барги кўмкўклигича тўкилса, иккинчидан, ғўза ривожланишда тўхтамайди, хом кўсаклар пишиб етилади. Энг муҳими, у тирик организмни заҳарламайди. Институтнинг тажриба технология заводи янги химикатнинг тажриба партиясини ишлаб чиқди. Ҳозир унинг олиниш технологияси тайёрланмоқда. Бу технология келажакда заводга берилади.

Янги дефолиант ҳозир республикамизнинг айрим колхоз ва совхозларида синовдан ўтказилмоқда.

●ЯНГИЛИКЛАР ●ФАКТЛАР ●ВОҚЕАЛАР

МОНОГРАФИЯЛАР— ЧЕТ ТИЛЛАРДА

Мамлакатимизда г и йирик маърифат ўчоқларидан бири ҳисобланган Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг кутубхонаси илмий адабиётларга жуда бой. Кутубхона ҳозир Осиё, Европа, Америка ва бошқа қитъалардаги кўпгина мамлакатлар билан яқин алоқа ўрнатган.

Ҳар йили бу маърифат ўчоғи чет эллардаги кутубхоналар билан 4 минг том ҳажмида турли адабиётлар алмашиб туради. Ўзбекистондан юборилган монография ва илмий тўпламларнинг айримлари ҳатто чет тилларда таржима қилиниб, қайта нашр этилмоқда.

Марҳум академик Ҳабиб Абдуллаевнинг «Рудаланишнинг гранитоид интрузиялар билан генетик боғланиши», академик Убай Орифовнинг «Атом заррачалари билан металл сиртининг ўзаро таъсири», профессор Ёлқин Тўрақуловнинг «Йод ва қалқонсимон безлар метоболизми» номли йирик монографиялари чет тилларга таржима қилишга танлаб олинди. Бу, албатта, ўзбек олимлари фаолиятига чет мамлакатларда катта қизиқиш билан қаралаётганлигини исботлаб турибди.

«ДИЛОРОМ» КАФЕСИ

Шота Руставели кўчасининг Театр бекати. Кўчанинг чап томонидаги ошхона ҳозир бошқача манзара касб этган. Бу ерда қурувчилар реконструкция ишларини олиб бордилар. Улар ошхонани кафега мослаштириш вазифасини олган эдилар. «Главташкентстрой» Давлат матбуот комитетининг қурилиш бошқармаси реконструкция ишларини олиб бордилар.

Бугун кафега стол-стуллар қўйилиб, уларга дастурхонлар ёзилди. Хилма-хил таомлар учун масаллиқлар ҳозирланди. Уста пазандалардан Й. Тўхтаев, Ф. Зайцев ва бошқалар хўрандалар хизматида.

Кафе директори Ж. Хусанов бундай деди:

— Эртага эшикларимиз биринчи бор очилади. Биз юз хўрандани таклиф қиламиз. Кечқурун духовой оркестр ёқимли куйларни ижро этиб туради. Бундан ташқари балконда 60 ўринли залимиз ҳам ишлаб туради. Кафе ходимлари таомларни истаган кишиларнинг уйларига ҳам етказиб берадилар. Буюртма 50197 номерли телефон орқали олинади. Кафега «Дилором» номи берилди.

КОЛЛЕКТИВ МИННАТДОР

Тошкент Қишлоқ хўжалик институти студентлари, ўқитувчилари янги ўқув йилига янги совға олдилар. 159-қурилиш тресты 37-қурилиш бошқармасининг ишчи ва инженер-техник ходимлари шунингдек, ҳарбий бинокорлар Яланғоч посёлкасида янги корпус бинюсини тиклаб, уни фойдаланишга топширдилар.

Корпусда ҳар бири бир юз йигирма квадрат метрли, 150 студентга мўлжалланган иккита катта лекция аудиторияси бор. Шунингдек, бир неча ўқув аудиториялари, ўқув кабинетлари, 20 дан ортиқ лаборатория, 10 дан ортиқ ўқитувчилар хонаси бор.

Шуниси қувончлики, янги корпуснинг фойдаланишга топширилиши институт факультетларининг тарқоқлигига ҳам барҳам берди. Институтдан анча узоқда жойлашган агрохимия факультетлари ва барча химия кафедралари ҳам ўз машғулотларини янги корпусда олиб боряпти.

Институт коллективи Совет ҳокимиятининг 50 йиллик юбилейи йилида қурувчиларнинг фидокорона меҳнатлари туфайли бунёд этилган совғага миннатдорчилик билдирмоқда.

ТЕЗИСЛАР— ОММАГА

«Тезислар — оммага!». Тошкент шаҳар «Билим» жамияти лекторлари ҳозир ана шу шиор остида жойларда кенг тушунтириш ишлари олиб бормоқдалар. Жамият КПСС Марказий Комитети Тезислари эълон қилингач, бу муҳим тарихий ҳужжат бўйича лекциялар тематикаси ишлаб чиқди.

Икки мингдан ортиқ бўлган бу тематикалар бошланғич партия ташкилотлари ва лекторлар группаларига тарқатилди. Қўшимча тематик лекция ва суҳбатлар ҳам ҳозирланди. Булар орасида «Тошкент Совет ҳокимияти йилларида», «Совет Ўзбекистони — социализмнинг шарқдаги машъали» деган суҳбатлар текстлари ҳам бор.

Жойлардаги лекторларга ёрдам сифатида халқаро темада яна бир неча лекциялар тайёрлаб қўйилди.

ТАРИХДАН СЎЗЛАЙДИ

Улуғ сана—Октябрь революциясининг шонли ярим асрлик юбилейи олдидан кўпгина йирик илмий монографиялар босилиб чиқди. Бу муҳим ишда Ўзбекистон Фанлар академияси тарих ва археология институти олимларининг ҳам муносиб ҳиссаси бор.

Институт олимлари авторлар коллективи шонли юбилейга республикамиз тарихи билан боғлиқ бир неча илмий асарларни тайёрлади. «Ўзбекистон Улуғ Ватан уруши йилларида» ва «Социалистик Тошкент тарихи» номли монографиялар яратилди

«ҚИЗИЛ ТОНГ» ВИСТАВКАСИ

«Тоҳир ва Зуҳра» саноат моллари магазинида савдо виставкаси ташкил этди. Бу ерда аёллар учун шаҳримиздаги «Қизил тонг» фирмаси ишлаб чиқараётган пальтолар намойиш қилинади ва сотилади. Магазиндан шу кунларда турли модадаги қишлиқ кийимларни ҳарид қилиш мумкин.

Совет ҳокимиятининг 50 йиллигига

БУГУНГИ УКРАИНА

ДОНЕЦК ОБЛАСТИ. ШАХТЕРЛАР ШАҲАРИ КРАСНОАРМЕЙСКДАГИ МУЗИКА МАКТАБИДА.
С. ГЕНДЕЛЬМАН ФОТОСИ.
ТАСС фотохроникаси.

КИЕВ КУНДАН-КУНГА ГЎЗАЛЛАШИБ, ЯНГИДАН ЯНГИ БИНОЛАР ҚАД КЎТАРМОҚДА. СУРАТДА: КАЛИНИН МАЙДОНИ.
К. ШАМШИН ФОТОСИ.

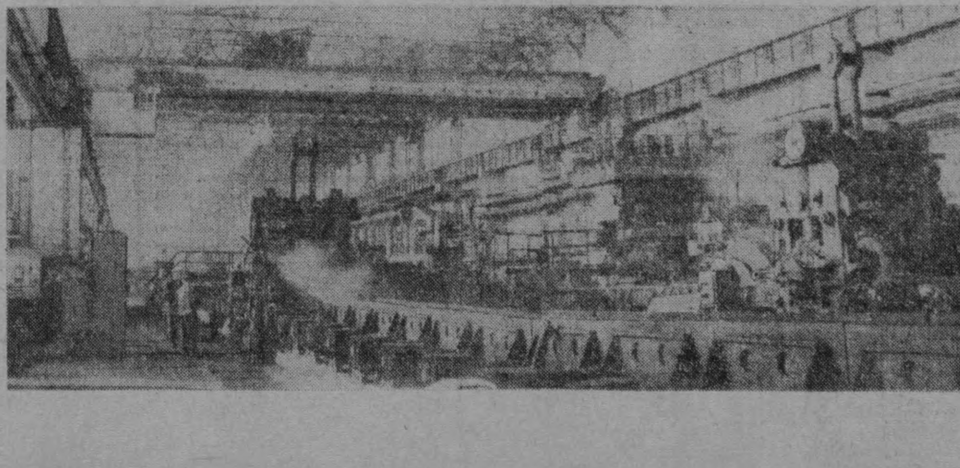

ЛУГАНСК ОБЛАСТИ. КОММУНАР МЕТАЛЛУРГИЯ ЗАВОДИ «600»— ПРОКАТ СТАНИНИНГ УЧАСТКАЛАРИДАН БИРИДА.
Р. АЗРИЕЛЬ ФОТОСИ.
ТАСС фотохроникаси.

«ПАРТИЯ ВА ҲУКУМАТНИНГ ХЎЖАЛИК МАСАЛАЛАРИГА ДОИР ҚАРОРЛАРИ (1917—1967 ЙИЛЛАР)» ТЎПЛАМИНИНГ БИРИНЧИ ТОМИ БОСИЛИБ ЧИҚДИ

Сиёсий адабиётлар нашриётида «Партия ва ҳукуматнинг хўжалик масалаларига доир қарорлари (1917—1967 йиллар)» ҳужжатлар тўпламининг биринчи томи босилиб сотишга чиқарилди. Тўплам 5 томда чиқарилади.

РКП(б) Марказий Комитети, Марказий Ижроия Комитети, Халқ Комиссарлари Советининг 1917 йилдан 1928 йилгача ўтган даврда қабул қилган ҳужжатлари биринчи томга киритилган. Томда босиб чиқарилган кўпгина декретлар, қарорлар ва мурожаатларни шахсан В. И. Ленин ёзган.

Коммунистик партия ва совет ҳукуматнинг социалистик давлатни мустаҳкамлаш, чет эл интервенциясини тор-мор этиш ва хўжаликдаги вайроналикни енгишга меҳнаткашларни уюштириш юзасидан қилган жуда катта фаолияти биринчи томнинг материалларида кенг кўрсатиб берилган. Кўпчилик ҳужжатлар мамлакат экономикасини ривожлантиришга, Ватанимизда қудратли саноат вужудга келтиришга, қишлоқ хўжалигини равнақ топдиришга, совет давлати мудофаа қудратини кучайтиришга бағишланган. Бир қанча ҳужжатлар биринчи марта эълон қилинган.

«Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси»

(КЎКРАККА ТАҚИЛАДИГАН БЕЛГИНИНГ ТАСВИРИ).

Кўкракка тақиладиган бу белги доира шаклида нейзильбердан ясалган (қумуш югуртилган) бўлиб, диаметри 30 миллиметрдир.

Белгининг текис сатҳида ўртада бир қанча китоб тасвирланган бўлиб, китоблар ортида нур сочиб чиқиб келаётган қуёш кўриниб туради.

Пастроқда эса очиб қўйилган китоб жойлаштирилган бўлиб, унинг тагида учи юқорига кўтарилган дафна дарахти шохчаси бор.

Доира бўйлаб юқори томонда «ХАЛҚ ЁЗУВЧИСИ», паст томонда эса «НАРОДНЫЙ ПИСАТЕЛЬ» деб ёзилган. Ўзбекча ва русча текстлар ўртасида нуқталар қўйилган.

Белгининг орқа томонида ўртадан юқорироқда қуёш нурлари устида «ЎзССР» деган сўз ёзилган, пастда эса пахтаси очилган ғўза шохларидан ишланган виньетка тасвири ясалган бўлиб, унинг устида белгининг номери кўрсатилган лентача тасвирланган.

Тасвир ва ёзувлар бўрттириб берилган. Кўкракка тақиладиган белгининг четида 2/3 миллиметр кенгликдаги бўртма ҳошияси бор.

Кўкракка тақиладиган белги тешикча ва ҳалқача орқали колодкага уланган бўлади, колодканинг ўрта қисми Ўзбекистон ССР Давлат байроғи рангида бўлган муар лента билан қопланган.

Кўкракка тақиладиган бу белги тўғнағич ёрдами билан қадалиб, кўкракнинг ўнг томонига тақиб юрилади.

ҲУЖЖАТЛАР ТИЛГА КИРГАНДА

Съезд, конференция, қурултой, сессияларга мандатлар, таклиф қоғозлари, билетлар, шаҳар ва қишлоқларга юборилганда берилган ишонч ёрлиқлари, буйруқ ва қарорлардан кўчирмалар, телеграммалар... Буларнинг ҳаммаси 1891 йилда Тошкентда туғилиб, 1946 йилда Тошкентда вафот этган оташин коммунист Юсуф Алиевнинг ҳужжатларидир. Булар орасида Ўзбекистон халқлари музейида, давлат фототекасида ва уй альбомида сақланаётган фотосуратлар ҳам бор.

Бу ҳужжатлардан Юсуф Алиевнинг 1917-1920 йилларда Тошкент ва Ўрта Осиёнинг бошқа шаҳарларида инқилобий жангларнинг ва гражданлар урушининг қатнашчиси, Туркистон Марказий Ижроия Комитетининг аъзоси, Тошкент Эски шаҳар ижроия комитетининг раиси, Туркистон миллий ишлар комиссариати коллегиясининг аъзоси ва бошқа лавозимларда ишлаганлигини тасдиқлайди.

Юсуф Алиев 1918 йил март ойида коммунистик партия сафига қабул қилинди. Коммунист Алиев Туркистон халқлари ўртасида бирликни мустаҳкамлаш саноат корхоналарини давлат ихтиёрига олиш, пахтачилик саноатини тиклаш каби масалаларни ҳал қилишда Бутунроссия Марказий Ижроия Комитети ва РСФСР Халқ Комиссарлари Советининг Ўрта Осиёдаги фавқулодда вакили билан бир сафда ишлайди.

Туркистон республикаси Марказий ижроия комитетининг 1920 йил 14 августдаги 137-қарори билан Юсуф Алиев Бухоро революцион комитетининг аъзоси қилиб РСФСР нинг Бухородаги вакили В. В. Куйбишев ихтиёрига юборилади. 1920 йил 14 сентябрда берилган мандатда қуйидаги сўзлар ёзилган:

«Ушбу кўрсатувчи Бухоро областига юборилаётган Юсуф Алиев революцион комитет аъзоси сифатида берилди. Революцион комитетга: Совет ҳокимият органлари устидан назорат ўрнатиш, уларни тафтиш қилиш, уларни Советларга қарши шахслардан тозалаш, марказдан юборилаётган барча қўлланма ва декретларни Бухоро областида тезлик билан амалга ошириш чораларини кўриш, бу тадбирларни амалга оширишга тўсқинлик қилган шахсларни қамоққа олиш, уларнинг ишини революцион трибуналга, ҳарбий судларга ошириш ҳуқуқи берилади».

Ўша йилларда Юсуф Алиевга тез-тез янги-янги топшириқлар берилар, у эса ҳар қандай топшириқни уддасидан чиқар эди.

Мана, яна бир ҳужжат:

«Бухоро коммунистлар партияси Марказий Комитетининг тавсиясига ва Бухоро Совет республикаси революцион комитетининг 1920 йил 27 сентябрь қарорига биноан ўртоқ Алиев ички ишлар нозирининг ёрдамчиси ва коллегия аъзоси қилиб тайинланганлиги тасдиқланади.

Халқ нозирлари Советининг раиси:

(Ф. ХУЖАЕВ).

1920 йил 28 сентябрь».

Бир неча кундан сўнг Ю. Алиевга яна 244-сонли ҳужжат берилади. Бунда Алиевнинг Туркистон Компартияси Марказий Комитетининг 1920 йил 3 октябрдаги қарорига биноан Марказий комитет тарғибот бўлимига мудир қилиб тайинланганлиги айтилади. Ўша йили 20 октябрда берилган мандатга кўра Юсуф Алиев Халқ Нозирлари Советининг қарорига биноан Бухоро фавқулодда комиссияси коллегиясига аъзо қилиб юборилади. Бу мандатга ҳам Файзулла Хўжаев қўл қўйган.

1922 йил октябрь-декабрь ойларида барча Совет республикаларида Советларнинг съездлари бўлиб ўтади. Бу съездларда Совет республикаларини бирлаштириш ва ягона Совет давлатини вужудга келтириш тўғрисида қарор қилинади. Юсуф Алиев Туркистон республикаси вакиллари билан бирга РСФСР Советларининг X съездида ҳақиқий овоз билан қатнашди. Шу съездаги РКП (б) фракциясининг мажлисида иштирок этди.

Ўша йилларда ва ундан кейин Юсуф Алиев партия ва совет органларида масъул лавозимларда ишлаш билан бирга, кундалик матбуотда ҳам инқилобий мақолалари ва шеърлари билан қатнашиб турди.

1930-1945 йилларда Алиев республикамиз саноат ва қишлоқ хўжалигини, халқ маорифини ривожлантиришда фаол қатнашди. Партия ва ҳукумат Алиевнинг хизматларини тақдирлаб бир неча орден ва медаллар, Фахрий ёрлиқлар, ташаккурномалар билан мукофотлади. 1943 йилда Шимолий Тошкент канали қурилиши ишларини муваффақиятли бажарилишида актив иштирок этгани учун Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Юсуф Алиевни Фахрий ёрлиқ билан мукофотлади.

Юсуф Алиев умрининг охиригача партия ва халқ иши йўлида ҳалол хизмат қилди. Унинг хотираси абадийлаштирилиши керак.

М. РАҲИМОВ.

Жонажон шаҳримизнинг Қорақамиш массивида кўплаб турар-жой, маданий-маиший ва болалар муассасаларини бунёд этаётган 6-Навоий механизация қурилиш бошқармасининг бинокорлари шу кеча-кундузда яна икки янги уйни фойдаланишга топшириш учун ҳозирлик кўрмоқдалар.

Суратда: Навоий шаҳаридан келган бир группа бинокор пардозчилар, (чапдан ўнгга) Н. Благовешенская, С. Порадовская, З. Мустафина ва Е. Петухова ўртоқлар.

М. Нуриддинов фотолари.

МАТБУОТ — ОММАГА!

Янги, 1968 йил учун газета ва журналларга обуна қилиш иши ҳамма жойлардаги каби Тошкент тўқимачилик комбинатида ҳам кизғин бошлаб юборилди. Матбуот тарқатиш билан комбинат партия ва комсомол комитетларининг ходимлари шуғулланмоқдалар. Улар жамоатчилик асосида матбуот тарқатувчи пунктларни ташкил этишган.

Мазкур пунктларга юздан ортиқ жамоатчи тарқатувчилар жалб этилди. Уларнинг ҳар бири актив тарқатувчигина бўлиб қолмай, балки жонкуяр пропагандист ҳамдир. Улар цех, бригада, фабрикалардаги тўқимачилар билан суҳбатда партия ва ҳукуматимиз қарорларини тушунтириш билан бирга шунингдек, ҳар бир кишига, қайси газета ва журналларга обуна бўлишлари ҳақида маслаҳатлар беришмоқда. Жамоатчи — тарқатувчилар ишчиларнинг узоғини ҳам яқин қилмоқдалар.

«Ҳар бир тўқимачи камида икки-уч хил газета ва журналга обуначи» деган шиор остида иш бошлаган пардозлаш фабрикаси кадрлар тайёрлаш бўлимининг инспектори Е. Н. Ермакова, 2-тўқув фабрикасининг ўлчовчиси А. В. Зарубина, комсомол комитетининг секретари Л. Кундухова, ишчи А. И. Федоренко каби актив жамоатчилар обуна тўплашда бошқаларга намуна бўлишяпти. Уларнинг ҳар бири 1500-2000 нусхадан газета ва журналга обуна тарқатиш учун сўз беришган.

Т. ИСЛОМБОЕВА.

Суратда: шаҳаримиздаги пайпоқ-трикотаж фабрикасининг капрон тўқиш участкаси ёш тўқувчиси, коммунистик меҳнат зарбдори Ш. Муҳаммаджонова.

Намунали хизмат

Ҳар бир кабинет олдида беморлар ўз врачларига кириш учун навбат кутади. Хушмуомалали, ўрта бўйли оппоқ ҳалат кийган бош врач М. Ҳомидов ҳам очиқ чеҳра билан беморларни қабул қилади.

Кишилар саломатлиги деб тиниб-тинчимайдиган бу одамнинг исмини Чилонзор районидаги «Дарвоза», «Қаҳрамон», «Учқун», «Чуқуркўприк», «Каттакўрғон» маҳалла аҳолиси ҳурмат билан тилга олади. М. Ҳомидов бошчилик қилаётган 22-поликлиникада қирқдан ортиқ врач, олтмишга яқин ҳамшира ишлайди.

Поликлиникада касалликнинг олдини олиш мақсадида кўпгина тадбирлар кўриляпти. Бош врачнинг ташаббуси билан ўн етти жойда жамоатчилик асосида врачлар участкаси ташкил қилинди. Бу участкалар етти ва ўн йиллик мактаблар, болалар боғчалари, бир нечта йирик ишлаб чиқариш корхонаси ва маҳалла аҳолисига хизмат қилмоқда.

Бундан ташқари, поликлиниканинг ўзида касалликнинг олдини олишга қаратилган кўплаб тадбирлар амалга оширилмоқда. Бу ердаги радиоузел орқали етук врач ва медицина олимлари турли касалликларнинг келиб чиқиш ва унинг олдини олиш ҳақида қизиқарли лекция ва суҳбатлар ўтказишяпти.

Поликлиника бир вақтлар кичик медицина пункти эди. Маҳмуд ака поликлиникани кенгайтириш, уни ҳозирги замон медицина аппаратлари билан жиҳозлашда жуда катта самарали иш қилди. Жумладан, даволаш кабинетлари, биохимия лабораторияси, рентген, физиотерапия кабинетлари, аптека ишлаб турибди.

Поликлиникада биринчи марта медицина асбобларидан бепул фойдаланиш учун прокат пункти ташкил қилинди.

Бош врач М. Ҳомидов вақти-вақти билан поликлиника иши ҳақида маҳалла меҳнаткашларига ҳисоб ҳам бериб туради. Йиғилишларда маҳалла аҳолисининг таклиф ва мулоҳазалари, шикоят ва аризаларига ўз вақтида қулоқ солади ва чора кўради.

Масалан, ўтган йиғилишда бош врачга болалар поликлиникасининг қулайсизлиги ҳақида ариза тушган эди. Маҳмуд ака бу аризани тегишли юқори ташкилотларга бориб ҳал қилди. Самарқанд дарвозадаги собиқ болалар поликлиникаси янги бинога кўчирилди.

Ҳозир бу поликлиникада ҳамма қулайликлар мавжуд. Даволаш ишлари яхши йўлга қўйилган. Масалан, болалар поликлиникасида бир яшаргача бўлган болаларга текин сут ва дори-дармонлар бериш пункти ташкил этилди. Илгари ота-оналар бемор болаларининг қон, қулоқ, кўзларини текширтириш ва рентгендан ўтказиш учун Бешёғочдаги 15-болалар поликлиникасига бориб, қимматли вақтларини йўқотар эдилар. Энди уларнинг узоқ йўли яқин бўлди. Ҳозир буларнинг ҳаммаси шу поликлиникада кўрилмоқда.

Бош врач М. Ҳомидов ташаббуси билан поликлиникада коммунистик меҳнат зарбдори номини олиш мусобақаси ташкил қилинди. Коллектив орасида бу мусобақа яхши йўлга қўйилгани натижасида ҳозир 26 шифокор шу номни олишга сазовор бўлди.

Маҳмуджон ака шифокор бўлибгина қолмай, ташаббускор ташкилотчи ҳамдир. Шу сабабли у кўп йиллардан бери Чилонзор район Советига депутат қилиб сайланмоқда.

Маҳмуджон Ҳомидовнинг хизматлари муносиб тақдирланмоқда. Тошкент қурувчиларига яхши хизмат қилгани туфайли, яқинда у «Тошкент қурувчиси» значоги билан тақдирланди.

А. РАҲИМОВ.

1962 ЙИЛ

5 СЕНТЯБРЬ. Киев шаҳрида бўлиб ўтган авиамодель спорти бўйича жаҳон чемпионатида реактив авиамоделлар мусобақасида қатнашган тошкентлик Ренат Отақуловнинг модели соатига 240 километр тезликда парвоз қилди. Ренат Отақулов бу мусобақада биринчи ўринни эгаллаб, реактивкордли моделлар бўйича жаҳон чемпиони бўлди.

7 СЕНТЯБРЬ. Тошкентда кўкаламзорлаштириш ва табиатни муҳофаза қилиш Ўзбекистон жамиятининг биринчи съезди очилди.

10—21 СЕНТЯБРЬ. Тошкентда ёш ёзувчиларнинг республика семинар-кенгаши бўлиб ўтди.

14 СЕНТЯБРЬ. Ўзбекистонда қишлоқ хўжалик мутахассислигини эгаллаш учун кубалик 150 ёш ватанпарвар Тошкентга келди.

14—17 СЕНТЯБРЬ. Тошкентда Бирлашган Миллатлар Ташкилоти томонидан чақирилган қишлоқ хўжалик масалалари билан шуғулланувчи ихтисослаштирилган ташкилотларнинг Осиё тупроғини классификациялаш ва картографиялаш биринчи халқаро семинари бўлиб ўтди.

Семинар ишида Австралия, Афғонистон, Бразилия, Ҳиндистон, Эрон, Малайя Федерацияси, АҚШ, Франция, Цейлоннинг тупроқшунос мутахассислари Москва, Ўрта Осиё ва Қозоғистон республикаларининг таниқли мутахассислари иштирок этдилар.

Семинарнинг асосий мақсади Докучаев номли Бутуниттифоқ тупроқшунослик институтида тузилган Осиё тупроқ картасини муҳокама қилиш бўлди. Бу карта яқин келажакда дунё тупроқ картасини таркибий қисми бўлади.

16—30 СЕНТЯБРЬ. Болгариянинг Пловдив шаҳрида бўлиб ўтган саноат маҳсулотлари традицион халқаро ярмаркасида «Узбексельмаш», «Чирчиксельмаш», «Ташсельмаш», Трактор-йиғув заводларида ишлаб чиқарилган чигитни доналаб экувчи сеялкалар, кўрак терувчи машиналар, культиваторлар, пахта ва кўрак терувчи машиналар, пахтани қоп-қанорсиз ташийдиган прицеплар ва бошқа машиналар кенг намойиш қилинди.

17 СЕНТЯБРЬ. Свердлов номли концерт залида Тошкентга биринчи марта ташриф буюрган Афғонистон эстрада оркестрининг концертлари бўлди.

18 СЕНТЯБРЬ. Янги-Қозон майдонида зангори ёқилғининг янги кони топилди. У Газли газ конидан қолишмайди. Шу куниёқ Орол денгизидан Устюртга пўлат трубалар ташиб ўтилди.

21 СЕНТЯБРЬ. Республика киноэкранларида «Келажакка одим ташлаган шаҳар» фильми намойиш қилина бошланди. Бу республикада биринчи юксак маданият ва коммунистик меҳнат шаҳри номини олиш учун мусобақа байроғини баланд кўтарган Чирчиқ шаҳар меҳнаткашларининг ҳаёти ва меҳнати ҳақидаги кино ҳикоядир.

22 СЕНТЯБРЬ. Тошкентда биринчи марта Боку куни ўтказилди.

23 СЕНТЯБРЬ. Фарғона азотли ўғитлар заводида технологик линия цехларининг биринчи навбати фойдаланишга топширилган.

28 СЕНТЯБРЬ. Боку шаҳрида Тошкент куни ўтказилди. Бу куни Бокуда Ўзбекистон пойтахти ҳақида суҳбат ва лекциялар бўлди. Фотовиставка ташкил этилди, рассомлар асарлари кўргазмаси ташкил этилди, «Ўзбекфильм» киностудиясининг маҳсулотлари кўрсатилди.

СЕНТЯБРЬ. «Пахтаорол» совхозида мамлакатда биринчилар қаторида электрон бухгалтерия санаш ҳисоблаш станцияси монтаж қилина бошланди.

Юбилярларимиз

Қайноқ қалб

Республикамизнинг кекса журналистларидан бири Яҳё Йўлдошев бугун олтмиш ёшга тўлди.

Яҳё Йўлдошев Бухоро революцияси ғалаба қозониши биланоқ билим олиш учун Ватанимиз пойтахти —Москвага отланган ўспиринларнинг бири эди. Рус муаллимларининг тарбиясини кўриб, пойтахт ҳаётининг қайноқ ҳароратидан баҳра олган бу йигит Ўзбекистонга қайтиб келиши биланоқ саводсизликни тугатиш, жаҳолатни йўқотиш, меҳнаткашларга илм ва маърифат бериш ҳаракатига жонбозлик билан қўшилиб кетди. Бундан қирқ йил муқаддам «Озод Бухоро» газетаси редакциясида, сўнгра «Худосизлар» журналида, Самарқандда чиқадиган «Ленин йўли», ўтюрак комсомоллар органи — «Ёш ленинчи», «Маданий инқилоб», «Ишчи» республика газеталари, Фарғона областининг «Коммуна» газета редакциясида, кейинчалик «Қизил Ўзбекистон», «Қизил Тожикистон» газета редакцияларида турли масъул лавозимларда ишлаган чоғида у ўзининг партия иши учун курашчи эканлигини кўрсатган бўлса, Улуғ Ватан урушининг машаққатли йилларида Фарҳод гидроэлектростанцияси ва Қўқон қанд заводи қурилишларига бориб, омманинг сиёсий тарбиячисига хос фазилатларни намойиш қилди.

Кейинги йилларда Яҳё Йўлдошев таржимонлик ва муҳаррирлик ишига ўтди. Ҳозир Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Ўзбекистон телеграф агентлиги таржима бўлимининг мудири бўлиб, партия ва ҳукуматнинг энг муҳим ҳужжатларини ўзбек тилига таржима қилишга ҳиссасини қўшмоқда.

«Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими» фахрий унвонига сазовор бўлган Яҳё Йўлдошев ўзининг бой билими ва тажрибасини ёшларга ўргатмоқда.

Туғилган кунига 60 йил ва журналистик фаолиятига қирқ йил тўлган кунда қайноқ қалбли Яҳё Йўлдошевга битмас куч-ғайрат, сиҳат-саломатлик тилаймиз.

ФАБРИКА ЯНГИЛИКЛАРИ

Шаҳримиздаги «Сувенир» фабрикаси учун «Оқтепа» массивида қурилган тўртта янги цех ишга туширилди.

Фабриканинг ҳамма цехларида маҳсулотлар ишлаб чиқарилмоқда. Жумладан, сувенир-ёғоч цехида Алдаркўсанинг нусхаси, сувенир-тош цехида «Шоҳизинда», «Ҳожи Ислом», «Алишер Навоий» ва 14 Туркистон комиссарининг ҳайкали ишлаб чиқарилди. Олег Чуфистов, Семён Юкилизон, Павел Тўхтахўжаев каби илғор ишчилар сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришда бошқаларга ўрнак бўлмоқдалар.

Сувенир-шох цехида эса шохдан «пахта» тайёрланяпти.

Фабриканинг металл цехида юбилей нишони ишлаб чиқарилмоқда.

Куни кеча яна янги бир кенг истеъмол моллари цехи ишга туширилди. Бу ерда ёзув дафтарлари ишлаб чиқариляпти.

Фабрика коллективи юбилей йилида яна ҳам кўпроқ сувенир моллари тайёрлаш мақсадида кўтаринки руҳ билан меҳнат қилмоқда.

Х. ЕТТИБОЕВ.

Совет Иттифоқи Лейпциг (ГДР)даги бу йилги Халқаро кузги ярмаркада кенг ассортиментдаги товарларни намойиш қилмоқда. Совет экспонатлари саноати ривожланган мамлакатда халқ истеъмоли товарлари ҳам юксак даражада тараққий этганидан далолат бермоқда.

СУРАТЛАРДА: 1967-68 йилги кийим-кечакларнинг намуна нусхалари; икки хонали квартирага мўлжалланган мебель гарнитураларининг бир қисми.

АДН-ТАСС фотоси.

ТИРИК БАЛИҚЛАР ЗАВОДИДА

Ҳозирча бу бино чертёжда чизилганича турибди. Ташқи томондан у жуда катта гулхонани эслатади.

Тирик балиқлар заводининг лойиҳаси Совет Иттифоқида биринчи марта «Гидрорыбпроект» институти томонидан ишлаб чиқилди.

✦ ✦ ✦

Совет Иттифоқининг ёнилғи билан ишловчи электростанциялари ҳар йили ишловдан ўтказилган 60 миллиард кубометр сувни табиий ҳамда сунъий ҳовуз ва кўлларга оқизиб юбормоқдалар. Бу ҳовуз ва кўлларнинг ҳарорати ёзда 30—40, қишда эса 15—18 даражада иссиқ бўлади. Ёнилғи билан ишлайдиган янги электростанцияларнинг қурилиши, эскиларининг эса қайта қурилиши натижасида бундай сувлар ҳажми 1980 йилга бориб тўрт баравардан ҳам кўпроқ ошади.

Текширишлар «оқизиб юборилаётган» бу иссиқ сувлар мисол учун балиқлар етиштиришда фойдаланилиши мумкин эканлигини кўрсатди. Бундай сувларда балиқлар овқатни яхшироқ ҳазм қиладилар ва оддий кўллардагига қараганда тезроқ ўсадилар. Бутуниттифоқ кўл балиқчилиги институтининг ходимлари бу соҳада жуда яхши натижаларга эришдилар. Улар балиқларни Москва областидаги Клоссон номидаги электростанциянинг кўлга оқизаётган сувида сузувчи қафасларда етиштирдилар. 1965 йилда бу ерда қафасларнинг ҳар бир квадрат метр жойидан 100 килограммдан, 1966 йилда эса 150 килограммдан, яъни оддий кўл хўжаликларидагига нисбатан беш юз баравар кўпроқ балиқ олдилар.

Тирик балиқлар заводининг иши кўл хўжаликларида «ҳосил»га ёмон таъсир кўрсатувчи об-ҳаво шароитига боғлиқ эмас. Бундан ташқари бу ерда иссиқликни ёқтирувчи зоғора балиқларни 16—17 ойда эмас, 8 ой ичида етиштирса бўлади. Бундан тўрт ойидагина у уруғланиш ҳавзасида юради. Бу эса заводнинг йил давомида ҳар бири 500—600 грамм келадиган зоғора балиқдан уч марта ҳосил олиш учун имкон беради. Оддий кўлларда эса шу вақт ичида балиқ оғирлиги зўрға 350—450 граммга етади. Оқизиб юборилаётган сувнинг иссиқлиги 16 даражагача пасайиб кетадиган иқлим зоналарда, мисол учун Москва областида совуқ вақтларда иссиқликни камроқ талаб этадиган хонбалиқлар етиштирилади.

Завод бир неча цехларни ўзига бирлаштиради. Урғочи балиқлар цехида балиқларни бир неча ойигача совуқ сувда тутадилар. Зарур вақтда 20 даражали иссиқ сувли ҳавзаларга қўйиб юборадилар. Урчитишни тезлаштириш учун гипофизорли инъекция қиладилар. Маҳсулдор қилинган уруғлар бошқа цехга — инкубация аппаратларига келтирилади. Уруғдан чиққан майда балиқчалар бир неча кун қути шаклидаги аппаратларда «яшайдилар», сўнгра тегишли оғирликка етганига қадар ҳавзада «сайир» қилиб юрадилар. Махсус цехларда улар учун жонли озуқалар етиштирилади.

Тирик балиқлар заводи учун оддий кўл хўжаликларидагига нисбатан 350—400 марта кичикроқ ер участкаси керак. Бундан унинг ишлаб чиқариш қуввати сира пасаймайди. Кичик территория ва санитария-ишлаб чиқариш маданиятининг юксак даражада бўлиши бундай корхоналарни ҳатто шаҳарлар яқинидаги ёнилғи билан ишловчи электростанциялар қошида, яъни истеъмолчиларга яқинроқ бўлган жойларда ҳам қуриш имконини беради. Бир шаклдаги қурилиш конструкцияларининг қўлланилиши туфайли бундай заводларни қуриш учун кўп вақт ҳам талаб этилмайди.

Заводдаги технология жараёнлари комплекс механизациялаштирилади ва автоматлаштирилади. Шунинг учун маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмининг катта бўлишига қарамай, хизмат қилувчи ходимлар сони 30 кишидан ошмайди.

Тирик балиқлар заводининг биринчи тажриба нусхасини ҳар йили миллиард кубометрдан ҳам кўпроқ иссиқ сувни беҳудага оқизиб юбораётган Конаковск ГРЭСи яқинида қуриш мўлжалланди.

Игорь ТВЕРСКИЙ,
АПН мухбири.

● **ЯНГИЛИКЛАР**

Маиший хизмат уйи

Украинанинг Запорожье областида шу беш йиллик мобайнида 190 та Маиший хизмат кўрсатиш муассаса қурилади. Бу янги қурилишлар орасида Запорожье шаҳрида қад кўтарадиган тўққиз қаватли Маиший хизмат кўрсатиш уйи диққатга сазовордир.

Бу уйга келганлар пойафзал, кийим-бошларини, ремонт қилдиришлари ёки янгисини тикдириш учун буюртма беришлари мумкин. Маиший уй қошида химчистка ҳам ишлайди. Бу ерда рўзғор буюмлари, телевизорлар, радио приёмниклар, спорт анжомлари, музика асбобларини прокатга олиш мумкин. Маиший хизмат кўрсатиш уйининг устахоналари ўймакорлик ҳамда заргарлик ишларини ҳам бажарадилар. Кафе, нафосат уйи, фото ателье, пойафзаллар, кийимлар ва бошқа моллар кўргазмаси харидорлар хизматида бўлади.

Маиший хизмат кўрсатиш бюроси қўлёзмаларни, ҳужжатларни машинкада кўчириб беради, стенография учун буюртмалар қабул қилади, бозор-ўчарга кетган аёлларнинг болаларига қараб туради.

Маиший хизмат уйи биноси билан ёнма-ён икки қаватли никоҳ саройи қад кўтаради.

Алексей ШКАРБУН,
АПН мухбири.

● ● ●

«МАНАС» — ЖАҲОН АДАБИЁТИ ТЎПЛАМИГА

Қирғизистон Фанлар Академиясининг Тил ва адабиёт институтида академик Болот Юнусалиев раҳбарлигида қадимий қирғиз миллий эпосларидан «Манас»нинг текстини тайёрлаш ишлари бошланди. Бу эпос «Жаҳон адабиёти кутубхонаси» номли барча давр ва барча халқларга мансуб бўлган 200 томлик нашрга киритилади. Бу эпос юз минг сатрдан зиёд бўлади.

А. М. Горький номли жаҳон адабиёти институти «Манас»нинг қирғизча текстини олгандан сўнг, уни рус тилига таржима қилиб, «Жаҳон адабиёти кутубхонаси» обуначиларига таништиради.

Владимир НЕСТЕРЕНКО,
АПН мухбири.

ФАКТЛАР ●

Янги шеърлар

Нафасин бўғади йўлларнинг чанги,
Юраман гоҳ хушёр, гоҳида гангиб,
То тирик эканман, эканман бардам,
Чангларни ютаман, ютаман ҳар дам.
Чангларни ютаман тозалаб йўлни,
Тупроққа ботаман ботириб қўлни.
Не қилай шу йўлни танлаган бўлсам,
Шу ишнинг гаштини англаган бўлсам.

* * *

Дўзах ҳам, жаннат ҳам ер юзидадир,
Азоб ҳам, роҳат ҳам ер юзидадир.
Жаннатни кўзласанг дўзахлардан ўт,
Бирдан бир танингни куйдирганда ўт.
Жаннатнинг йўлида дўзахлар қат-қат,
Жаннатга дўзахдан ўтарсан фақат.
Дўзахсиз — азобсиз топилмас жаннат,
Жаннатни азобда ўзинг қур, ярат!
Азобсиз роҳатнинг вафоси йўқдир,
Қўлбола роҳатнинг баҳоси йўқдир.

МАРСИЯ

(Умр йўлдошидан бевақт жудо бўлган шоир дўстим Максим Каримга таъзияномам)

Кун-кеча бир йигит айрилди ёрдан,
Қўлида етимча ўғли ҳам қолди.
У куйиб, унниқиб чеккан оҳ-зордан
Ороми йўқолди, уйда ғам қолди.
О, бу ғам... Тегирмон тоши янглиғ зил,
У йиғлар ёш кетган муҳаббатига.
Орзулар янчилиб бўлдими чил-чил?
У йиғлар гўдагин бад қисматига.
Севгиси ёш эди — ёри келинчак,
Биринчи фарзандин қолдирди ёдгор.
Ёри йўқ, аҳволи қандай кечажак?
Яна гул очарми йўқолган баҳор?
Ёш ота қолгандай дунёда ёлғиз.
У ҳам бир етимдир, чинакам етим.
О, қисмат, ҳеч кимни қолдирма ёрсиз,
Ёрдан айрилган одам ҳам етим.

Азиз АБДУРАЗЗОҚ.

ЙЎЛДА

От пишқириб ташлайди қадам,
Аравакаш қичқиради: чу!
Қочиб борар уфқ дамба-дам,
Қочиб борар кеча ва уйқу.
Оқаради дала бепоён.
Оқаради ям-яшил олам.
Куйга мойил бўламан шу он,
Куйга мойил аравакаш ҳам.
Аравакаш куйлар бир нима,
Тўлиб-тўлиб куйламоқ ният.
Куйида йўқ бекор жимжима,
Куйида бор, аммо, шеърият...
Уфқларда кун ёлқини бор,
Милтиллар кун гўёки чироқ.
Куйларкан у,
Сезилар такрор —
Олам қандай ёрқин, ярқироқ!
Мен, ландовур, куйлайман беҳис
Ўзни ўзим билиб пайғамбар.
Шундан куйим ҳаётдан олис,
Оқилона, бекорчи асар.
Шеъриятдан йўқол жимжима,
Ўрнинг йўқдир ёрқин ҳаётда.
Куйлай, ахир, мен ҳам бир нима —
Аравакаш сингари содда...

Омон МУХТОРОВ.

Султон опа Убайдуллаева шаҳримиздаги марказий китоб растасининг пешқадам китоб сотувчиларидан биридир. У китоб савдоси соҳасида 18 йилдан буён ишлайди. Бу меҳнатсевар савдо ходими китобхон харидорларга доим хушмуомилалик билан хизмат кўрсатади.

СУРАТДА: С. Убайдуллаева.

Маҳмуд ТАЙМУР,
араб ёзувчиси.

ЖОНИМ СЕНГА ТАСАДДУҚ...

ҲИКОЯ

— Бу атир билан мунча қизиқиб қолдингиз? — деб сўради у кулиб.

— Йўқ... Гап унда эмас... Ҳалиги...

— Балки сиз ҳам ўзингизга шу атирдан олдириб, тўплаётган ноёб нарсаларингиз орасига қўшиб қўймоқчидирсиз!?

— Ноёб нарсаларим қаторига?

— Ҳа-да, мен бир-икки кун муқаддам кийимларингиз турган шкафни очганимда кўрган эдим уларни...

— Сиз менинг кийимларим турган шкафни очганмидингиз?

— Кечирасиз, сиз у шкафда бутун хонадонимизнинг кийим-кечаги турishини биларсиз?

— Ҳа, биламан.

— Ўша нарсаларга қараб туриш менинг вазифам.

Бу гапни эшитиб, титраб кетдим. Демак, йўғимда бу ҳам менинг хонамга кирган?.. Ундай бўлса... жуда қизиқ... Бироқ?

Мен юзига қараган эдим, кўзим унинг чақнаб турган мошранг кўзлари билан учрашди, уларда кишини мафтун этиб, йўлдан оздирарли қадар жилва ўйнарди.

Беихтиёр ерга қарадим, кўзларимни ердан узмай, унга яқин бордим-да, қатъий:

— Мен ўқиётганим инглиз романининг ичидан ошиқ-мошиқлар ёзишмаларининг ажойиб намунасини топдим, — дедим.

— Қандай намуна экан? — деган саволи қулоғумга чалинди Ҳаётнинг.

— Қизиқяпсизми?

— Жуда.

У оғзидан папирос тутинини чиқариб, хохолаб кулиб юборди.

— Ошиқ-мошиқлар ишқий мактубларини бир-бирларидан олиб ўқийдиган китобларнинг орасига солиб қўйишар экан.

— Эски бўлса ҳам, бироқ, энг ишончли усул.

У назаримда кўзини олиб қочгандай бўлди. Оғзидан папиросини олиб, бошини чайқаб қўйди.

Юрагимда ҳеч қандай шубҳага ўрин қолмаган эди. Шу дақиқадаги қарши, бошини чайқаши ҳар қандай далилдан ҳам равшанроқ эди. Юрагим кўксимни ёриб чиқиб кетгудек безовталаниб қолди... Шу пайт хонага эри Фарид кириб келди-ю, мен ўзимни қўлга оволдим. Ҳаёт бўлса эрига қараб:

— Шокирбек менинг янги атиримни жуда мақтаб юбордилар, мен билан рақобат қилиш ниятлари борга ўхшайди. Ўйлайманки, у кишининг ҳам Париждан шу атирдан олдиришига йўл қўймассан, азизим.

У кулди. Биз тарқалишдик.

«Ё Тангрим! Аёлларнинг макру-ҳийлага усталигини қаранг-а, ундан ҳам нозик, ундан ҳам қудратлироқ нарса бормикин ўзи оламда?!»

Кечаси билан аллақандай сеҳрли тушлар тарк этмади мени. Тушимда нуқул Ҳаётни кўраман, унинг нозик атир иси анқиб турган ишқий мактублари кўз олдимдан нари кетмайди. Ниҳоят, сирли муҳаббат сирини очганимдан беҳад бахтиёр эдим.

Эртасига эрталаб эса, яна бир янгилик мени гаранг қилиб қўйди: билсам, Аббоснинг хотини Амал, опаси Ҳаётдан атиридан фойдаланишга ижозат сўраган экан!... Иш яна чалкашиб кетди! Вужудимни яна шубҳа кемира бошлади. Гунафша исли атирдан иккала опа-сингил ҳам фойдаланишган экан, иккаласи ҳам йўғимда хонамга киришган, иккаласи ҳам менга сирини очишда бир-бири билан рақобат қилади, иккаласи ҳам юрагимни ўртаб, ўз тўрига илинтириб олиш пайида.

Орадан яна бир кун ўтди. Топишмоқ эса ҳали ечилганича йўқ. Мендаги ишончсизлик, иккиланиш ҳисси борган сари ўсиб борарди.

Орадан яна бир кун ўтди, худди ўша йўл билан яна мактуб олдим. Бу сафар ҳам мактуб худди ўшандай инглиз романи саҳифалари орасига қўйилган: ўзи ҳам ўшандай парча қоғозга ёзилган, «Барну» маркали гунафша исли атирнинг иси келиб турибди. Унга майда ҳарфлар билан яна «Мен сени яхши кўраман... Жоним сенга тасаддуқ! деган сатрлар битилган.

Мен одам ови бўлиб қолдим. Кечалари мижжа қоқмай чиқаман. Худди сеҳрлаб қўйилган одамдек хонамга кириб, дераза ёнига ўтириб оламан-да, юлдузларни томоша қиламан. Кўз олдимга нуқул «У» келади. Ана у оёқ учида юриб эшигим ёнига келяпти... Бутун вужудим қулоқ бўлиб, шарпасига қулоқ соламан. У менинг ёнимга келяпти, ҳозир кириб ўзини бўйнимга отади... У... У... Бироқ у ким? Ҳаётми ёки Амалми?.. Қизиғи шу ердаки, мен улардан қай бирини ортиғроқ кўришимни ҳам билмасдим, ҳусну латофатда иккиси ҳам бирибиридан ўтарди... Бироқ уларнинг иккаласи ҳам дўстларимнинг рафиқалари-ку!

Мен виждон азобига тушиб қолдим... Қочишга қарор қилдим. Кетаман, эртагаёқ ҳеч кимга сездирмай, секин жўнаб кетаман... шундай қилсам оиланинг номуси ҳам сақланиб қолади: мен кўпроқ «ундан» қўрқардим. Шунинг учун ҳам қўрқардим-ки, хайрлашатуриб, «у» сирбой бериб қўйиши мумкин эди.

Нонушта пайтида ҳам бутун фикри-зикрим шу ўй билан банд бўлди. Мен кетиш олдидан хонамда ёзиб қолдирадиган мактубнинг мазмуни устида бош қотирардим. Қолдирадиган мактубнинг икки ёқлама маънога эга бўлишини истардим. Ака-укаларнинг қўлига тушиб қолса, хатнинг мазмунидан фақат хайр-маъзур маъноси англашилмоғи лозим, борди-ю, «унинг» қўлига тушса у ўзича бир маъно ўқиши лозим эди.

Кетатуриб ёзиб қолдирмоқчи бўлган мактубдан бўлак ҳамма нарса тайёр эди. Мен кўзимни юмиб, унинг мазмунини ўйлаб ётардим.

Бирдан эшигим орқасида шарпа эшитилгандай бўлди... Юрагим орқамга тортиб кетди... Кимдир киришга журъат этолмай турибди... Ҳаяжонланиб кетганимдан нафасим томоғимга тиқилиб қолди. Кўзимни чирт юмиб ўзимни ухлаётганга солиб ётдим. Назаримда эшик секин очилаётганга ўхшади, кейин кўйлакнинг шитирлаши эшитилди. У борган сари яқинлашиб келяпти... Мен секин кўзимни очдим. Кимни кўрдинг денг? Туффахани! У менинг инглизча китобимни қўлига олиб, орасига бир парча қоғозни солаётган эди.

— Туффаха, нима қиляпсан? — деб қичқириб юбордим беихтиёр.

Қизча бир чўчиб орқасига ўгирилди-да, кейин кўзларини ерга қадаб:

— Худо ҳақи ҳеч нарса қилаётганим йўқ! — деди.

Мен китобни қўлимга олиб, ичидан мактубни чиқардим, димоғимга яна ўша таниш атир иси урилди. «Мен сени яхши кўраман. Жоним сенга тасаддуқ!» — ўқидим мен.

Ё тангрим! Шу дақиқада қизчани ола деразадан итқитиб юборгим келиб кетди.

— Хафа бўлдингми?— деб сўради у менга диққат билан разм соларкан.

— Йўқ, худо ҳақи, хурсанд бўлдим! — дедим аламимдан қизариб-бўзариб. Бироқ қизчани йиғлаб юборай деб турганини кўриб, олиб тиззамга ўтказдим-да, ундан сўрадим:

— Сенга буни биров ўргатдими?

— Йўқ, худо ҳақи ҳеч ким ўргатгани йўқ!

— Бундан чиқди, хатларни ўзинг ёзиб, китобнинг орасига ҳар куни ўзинг солаётган экансан-да?

— Ҳа.— У бошини силкитиб, сиёҳ бўлиб кетган қўлларини менга узатди.

— Нега шундай қилдинг? — сўрадим мен ундан.

— Чунки мен сени яхши кўраман.— деди у ва кўзчаларида жиққа ёш ҳалқаланди.

Мен унга диққат билан қарадим.

— Мени шундай қаттиқ яхши кўрасанми?

— Ҳа.— деди у одатдагидек хотиржам оҳангда.— Мен сени яхши кўраман. Жоним сенга тасаддуқ!

Мен хохолаб кулиб юбордим ва бағримга босиб, сўрадим:

— Бу сўзларни сен кимдан ўргандинг?

— Араб тили ўқитувчимдан. У бу сўзларни тез-тез такрорлайди.

— Бу сўзларни у сенга айтадими?

— Йўқ, менга эмас. У мени яхши кўрмайди, мен ҳам уни яхши кўрмайман. У ҳамиша синфимизнинг шипига тикилганича, шу сўзларни такрорлайди-да, кейин қаттиқ уҳ тортади... Кўпинча эса босма қоғозга ёзиб, арифметика ўқитувчимизнинг китоби орасига солиб қўярди.

— Сен буларнинг ҳаммасини мендан нега яширдинг?

— Ахир ўқитувчим ҳам ўзининг сирини арифметика ўқитувчимдан яширади-да!

Мен Туффахани қўлимга олдим-да, шкафдан бир тахта шоколад олиб бердим. Кейин дераза ёнига бордим. Ҳаёт билан Амал боғда сайр қилиб юришарди. Мен дераза ёнида туриб, уларга узоқ тикилиб қолдим. Кўнглим яна бирдан хотиржам тортиб қолди.

Эртасига эса барвақт туриб кийим-кечагимни йиғиштирдим. Қоҳирага кетаётган поезд мени яна ўз қучоғига олди.

Бир неча ҳафтагача ҳеч ким билан учраша олмадим. Ойнага ҳам қарамадим.

Лола ТОЖИЕВА таржимаси.

(Охири. Боши газетанинг ўтган сонларида).

«ЎН САККИЗ ЁШЛИГИМ»

ТЕАТР

Баъзида кинофильм ёки спектакль қўйилаётганда томошабин ўзаро гаплашиб, ғувурлаб ўтиради, туғашига яқин тезроқ кетиш тараддудини кўриб қолади. Айримлар ўринларидан туриб эшик томон юра бошлайди. Гарчанд бу энг маданиятсизлик бўлса ҳам афсус шундай манзара гоҳо учраб туради.

«Ўн саккиз ёшлигим» спектакли давомида эса залда чурқ этган овоз эшитилмайди. Томошабин саҳнада кўрсатилаётган воқеага шунчалик берилиб кетадики, ўзининг томошабинлигини унутади, саҳнадагилар билан баробар бошидан кечиради ўша онларни. Дарвоқе, санъатнинг қудрати ҳам ана шунда эмасми?

Тўғри, томошабин диққатини бутунлай қамраб олиш учун театр коллективи бутун маҳоратини ишга солиши камлик қилади. Аввало саҳналаштирилган воқелик томошабин қалбига яқин бўлиши керак.

«Ўн саккиз ёшлигим» спектакли бугунги юксак дидли томошабиннинг талабига тўла жавоб беради, уни ҳаяжонга солади, ўйлантиради, воқелик ичига олиб киради.

Шаҳримиздаги республика ёш томошабинлар театрида янги саҳналаштирилган спектаклнинг катта ютуғи бу.

Муҳаббат темаси янги эмас, бироқ ёш драматург Максим Каримов ўн саккиз ёшлилар ҳаётини янги бўёқлар билан бера олган. Улар юрагидаги бутун қўрни, ҳаяжон ва эҳтиросларни ёниб ифода этган.

Ойдин кечалар, мижжа қоқмай оттирилган тонглар... Ёшликда хатога йўл қўйишлар, кейинги виждон азоби, изтироб, қийноқлар, кўпчилик бошидан ўтган дақиқалар ҳамманинг хотирасида қандайдир из қолдирган.

Мана шу чўғ бўлиб қовурилиб, кул бўлиб куйиб кетилган онларнинг ҳаммаси саҳнада. Саҳнадагина эмас, томошабинлар юзида, қиёфасида ҳам акс этади.

Саҳнада асосан икки-та фигурани кўрасиз. Давримиз мўъжизаси саҳнада ҳам ўз акс садосини берган. Замон нафаси тўлалигича уфуриб турибди.

Бу ерда техника воситасидан жуда чиройли, ўринли фойдаланилган.

Равшан ва Муҳаббатнинг ички кечирмаларини батафсил ифодалаш учун магнит плёнкалари ёрдамга келади. Артистларнинг юз ифодаларини улар «юрагининг нидоси» тўлатади, улар қалбидан отилиб чиққан қўшиқлар безайди. Пок муҳаббатдаги нафосат, латофат, майинлик, гўзаллик барчаси кўз ўнгингизда нозик дид билан ёрқин ифодаланади.

Спектаклнинг бу қадар муваффақиятли чиқишида режиссёрнинг маҳоратини алоҳида тилга олмоқ керак. Ёш режиссёр Э. Масафоев истеъдодини тўла акс эттирган. Мизансценалар ниҳоятда пишиқ ишланган. Саҳнада томошабин ғашига тегадиган ножўя, ноўрин ҳаракатларга йўл қўймасликка ҳаракат қилинган.

Тоғлар акси, қалб нидоси, ўринли ашула, шалолалар шарқираши, юлдузлар пирпираши, ой мўралаши, ёмғир ёғиши каби моментлар ҳолатни очишга ёрдамлашиб, воқеа билан чамбарчас боғланган.

Ёш рассом Т. Шораҳимовсиз албатта автор ва режиссёр бунча мақтовларга сазовор бўлмас эди. Бу ердаги ҳар бир деталь ёшлар ўзаро қанчалик келишиб, аҳиллик билан ишлаганини айтиб турибди.

Булар ҳаммаси ўз йўлига, бироқ томошабинни нафосат дунёсига бошлаб, ёшлик денгизига ғарқ эттираётганлар артистлардир.

Театр санъати институтини яқинда тугатган Фарҳод Аминов муҳаббатига содиқ, вафодор ёр Равшан ролини шу қадар самимий, шу қадар жозибали ўйнаганки, уни томошабин севмай иложи йўқ. Унинг изчиллиги ларзага солади ўтирганларни. Фарҳод ўзининг саҳнада эканини бутунлай унутади. Равшаннинг ўзи бўлиб кетади. У артистлардан талаб этиладиган ҳамма нарсага тўла амал қилган ҳолда образ яратади.

Муҳаббат образи анча мураккаб, кўп қиррали ажойиб ролдир. Уни ёш артист Ширин Азизова ижро этади. Ширин асосан образини жуда яхши олиб чиққан. Томошабин диққатини михлаган иккинчи асосий персонаж шу бўлади.

Ҳаётнинг кутилмаган воқеаларга тўлиб-тошгани, турмуш масаласи ниҳоятда чалкаш, мураккаблиги Муҳаббатнинг икки ўт орасида қолиб ўртаниш пайтларида айниқса кўзга ташланади. Азизова— Муҳаббат Равшан билан Акром ўртасида қолиб, қай бирини дейишини билолмай қийналиши табиий. Рашк ўтида ўртаниб шер самоҳат бўлиб кетган Равшан доим мулойим, супо, тадбирли, ўзини тутишни биладиган, маданиятли одам бўлиб кўринган Акром қаршисида ўз қиёфасини бир мунча йўқотиб қўйгандай бўлади унинг назарида. Кейинчалик воқеа охирига бориб, инсоннинг ташқи қиёфаси эмас, қалби гўзал бўлиши кераклиги, ҳаётдаги муҳим нарса ҳам шу экани аниқланади. Муҳаббат усти ялтироқ, ичи қалтироқ Акромнинг ички қиёфаси билан хиёл ошна бўлгани заҳоти ундан ўзини олиб қочади. Қаттиқ янглишганини англайди. Қилмишига ўзини кечира олмайди. Изтироб, аламда қолади.

Бироқ Ширин айрим жойларда ҳаяжонини ортиқча бўёқлар билан бўрттириб юборади. На кулги, на йиғи эканини билиб бўлмайдиган ҳолатлар керагидан кўпроқ бўлиб кетган. Шуни озгина чегараласа меъёрига тушарди.

Спектакль ўзи ниҳоятда нозик бўлгани учун озгина ортиқча ҳаракат ҳам томошабин эътиборидан четда қолмайди. Ўйлаймизки истеъдодли ёш актриса бу камчилигини албатта инобатга олади.

Ўзига ўзи бино қўйиган, кўпчиликни менсимайдиган, инсон қадрини қимматламайдиган, чиройли кийим ва маишатни кўпроқ хуш кўрадиган Акром образини М. Тўлаганов жуда ишонарли қилиб яратган. Унинг разиллиги томошабинда нафрат уйғотади.

Воқеа асосан мана шу уч киши атрофида содир бўлади. Лекин томошабин, 2,5 соат давомида ҳаяжон билан саҳнага тикилганича жим ўтиради.

«Ўн саккиз ёшлигим» ёшлар ҳақида, ёшлар яратган ажойиб спектаклдир. Коллектив бир ёқадан бош чиқариб ишлаб, пьеса авторининг янги қадамини чўққига кўтара олган.

Шуни ҳам айтиб ўтиш кераки, спектакль охирида жуда ўринли, керакли бўлган поезд вагонлари дастлабки кўринишларида бироз сунъий чиқиб қолган. Яна қаҳрамон хаёлидан ўтаётган оммавий саҳнада рақс тушаётган қизнинг керак бўлмаган жойда кулиб юбориши, дарахтнинг ҳадеб қимирлаб кетавериши, ойнинг ниҳоятда катталиги томоша сифатига оз бўлса ҳам ғубор етказади. Бу арзимаган нуқсонлар албатта спектакль кўпроқ қўйила бошлагач ўз-ўзидан йўқ бўлиб кетади.

Энг муҳими шундаки, пьеса автори ҳам, театр коллективи ҳам Октябрнинг 50 йиллиги арафасида ёшларга яхши совға тайёрладилар. Томошабин янги спектаклни берилиб, зўр қизиқиш билан кузатиб боради. Спектакль тугагач ҳам томошабин бир неча дақиқа саҳнадаги воқеалар таъсиридан чиқолмай ўтириб қолади. Бу театр ижодий коллективи меҳнатига берилан энг юксак баҳодир.

Ёшлар ижодининг ажойиб ютуғини ўз кўзи билан кўрмоқчи бўлганлар ТЮЗ театрига марҳамат қилсинлар!

М. ЖАЛОЛИДДИНОВА.

Шаҳримиздаги халқ филармонияси жонажон Тошкентни қайта қуришда актив иштирок этаётган азамат қурувчилар ҳузурида тез-тез бўлиб, улар учун ажойиб программада концертлар кўрсатиб туради. Куни кеча халқ филармониясининг коллективи В. И. Ленин номли Қизил майдонни қайта қуришда ишлаётган бинокорлар учун ажойиб томошалар кўрсатишди.

СУРАТЛАРДА: халқ филармониясининг талантли қўшиқчи иси З. Каримов «Севимли ўлкам» қўшиғини айтмоқда ва халқ филармонияси рақс ансамблининг раққосалари «Ялла» ўйини ни ижро этаётирлар.

М. Нуриддинов фотолари.

Ер шаридан хабарлар

В. КАССИС

МАМЛАКАТЛАР, ОДАМЛАР, ОДАТЛАР

САРАВАК ЎРМОНЛАРИДА

«Британия Борнеоси». Бу географик тушунчани менинг тенгдошларим география дарсликлари, баъзида газета саҳифаларида пайдо бўлиб қолган қисқа, аммо ташвишли хабарлар туфайли яхши биладилар. Ўша кезларда биз атласга тикилардик, узоқ Бормео, ҳозирги Калимантан оролининг яшил «мустамлака» бўёғи билан бўялган қисмига диққат билан қарардик.

Шимолий Борнео, Саравак, Бруней протекторати. Португаллар, голландлар, ниҳоят инглизлар XVI асрдан бошлаб бу ерда қурол кучи билан ўз тартибларини ўрнатишга уриндилар. Келгиндилар ўз озодлиги учун курашган даяклардан шафқатсиз ўч олардилар, уларни резервацияларга қамардилар.

Ярим асрдан зиёдроқ аввал Калимантанда ўрнашиб олган британиялик мустамлакачиларни Сингапурдаги ҳарбий денгиз базалари яқинида жойлашган бу оролнинг стратегик аҳамиятигина қизиқтириб қолмас эди. Эндиликда собиқ британия Борнеоси бўлиб қолган орол олтин, боксит ва нефтга бойдир. Нефть қазиб чиқариш жиҳатидан бу район Британия миллатлар ҳамдўстлигида Канададан кейин иккинчи ўринда турарди.

Кучинг шаҳридаги ўлкашунослик музейида нефть қазиб чиқариш тарихини акс эттирувчи ҳужжатлар ва макетлар қўйилган зал бор. Оролда «қора олтин» кони 1928 йилда очилган. Брунея аэропортида эса устига «Шелл» деб ёзиб қўйилган улкан нефть резервуарлари бор. «Шелл» деган инглиз-голланд нефть концерми дастлабки кунданоқ нефть қазиб чиқаришни ўз тасарфурига олган. Мири ва Сериа шаҳарлари районида юзлаб қудуқлар қазиган, Лутонгада нефть ҳайдайдиган завод қурган. Улкан танкерлар бу ердан йилига олти миллион тоннагача нефть ташиб кетарди. Айтмоқчи, Брунеяда нефть қидириш ва қазиб чиқариш ҳуқуқи ҳали ҳам Роял-Датч-Шелл» группасига кирувчи «Бруней шелл петролеум компани» деб аталган инглиз компаниясиси қўлидадир. Компания аслида давлат ичидаги давлатдир. Брунея султони концессия ҳаки сифатида олаётган пул халқ эҳтиёжи учун сарфланади, деб бўлмайди.

Лондонлик корчалонлар каучук, қимматли ёғоч, мурч, кофе, какао — ҳаммасини ташиб кетишаверган. Улар ўзларининг «Маданият келтирувчи миссияси» ҳақида гап сотардилар, аслида бойлик тўплаш билан овора эдилар. Аҳоли уларнинг дастидан оғир жабр-зулм тортарди. Масалан, менга айтишларича, бир вақтлар кўп кишилик бўлган мурутлар қабиласи инглизлар қувиб киритган ўрмонлардаги ҳаётнинг оғирлигидан, тўйиб овқат емаслик ва доимий эпидемиядан бутунлай қирилиб кетган.

Оқилона иш олиб борилса қишлоқ хўжалиги аҳолини тўла боқа оладиган мамлакат Камбоджа, Бирма ва Таиланддан гуруч сотиб олишга мажбур бўляпти.

Саравак пойтахти

Яқинлардагина биз, социалистик мамлакатлар журналистлари Британия Борнеосига бора олмас эдик. Мустамлакачилар ўзларининг қилмишлари ошкора бўлиб қолишидан қўрқар эдилар.

Малайзия Федерацияси ташкил топгандан сўнг Саравак билан Сабах (собиқ Шимолий Борнео) унинг составига ярим автоном территория сифатида кирди. Брунея эса ҳозир ҳам Англия протекторати, Британия мустамлака империясининг Жанубий-Шарқий Осиёдаги сўнгги парчаси бўлиб қолмоқда. Ҳозир Малайзия пойтахти Куала — Лумпурдан Саравак ёки Сабахга бориш учун чет элликлар паспортига алоҳида белги бостириши керак. Лекин бу арзимаган расмият тез ҳал қилинади.

Сарвакнинг пойтахти Кучинг шаҳри биз тушган самолётни қовоғини солиб, ёғин-сочин билан кутиб олди. Самолёт қўнишга уриниб, уч марта айланиб, зўрға қўнди. Кейин, Саравак бўйлаб бутун сафарим давомида ҳам ҳаво очилмади. Ёғингарчилик мавсуми тугаётган эди, менинг янги танишларим, булутлар сўнгги намини сиқиб ерга тўкяпти, деб ҳазил қилишарди.

Саравакка борганимда аҳоли ҳосилни йиғиштириб бўлиб, «гавай бату» — дала ишларини тугаши шарафига фестиваль ўтказиб бўлган, янги иш — дарахт кесиш ҳали бошланмаган эди.

«Лонгхауз» нима

Иккинчи район территориясида даяклар қабиласи яшайди. Улар денгизчи даяклар ва қуруқликда яшовчи даякларга (си даяк ва лэнд даяк) бўлинади. Денгизчи даякларнинг сони кўпроқ. Улар бу ерга қачонлардир Калимантаннинг жанубий қисмидан келиб, катта дарёлар ва уларнинг ирмоқлари бўйлаб жойлашиб қолишган. Денгизчи даяклар қайиқларда дарё орқали денгизга балиқ овига чиққанлар ва бошқа мамлакатлар билан савдо қилганлар.

Қуруқда яшовчи даяклар Саравакнинг ички районларида яшашади ва асосан деҳқончилик билан шуғулланишади. Ҳозир эса ҳар икки қисми ҳам балиқ ови, овчилик ва деҳқончилик билан шуғулланади. Ташқи кўринишига қараб уларни фарқлаб бўлмайди, ҳаммаси ҳам баланд бўйли, норғул кишилар. Маҳаллий маъмурлар уларни кўприк солиш, йўл қуриш ишларига жалб этадилар.

Даяклар — «лонгхауз»да яшашади. «Лонгхауз» ёғоч сепоялар устига узун қилиб солинган уй. Уйнинг узунлиги 100—150 метргача етади. Бундай уйда ўн беш йигирма оила яшайди, шунинг учун ҳам у одам кўп баракни эслатади. Ҳар оила учун бир хона ва уйга тақаб солинган ўчоқ тўғри келади. Ўчоқ харсанглардан ясалади. Мўри йўқ, тутун ошхонадан уйга ҳали ўтиб кетади. Ҳар бир хонада бўйра, қурол, ёй овқат сақланадиган бурчак бўлади.

Одамлар тор катакларига кечасигина тарқаладилар. Эркаклар куни билан ё ўрмонда ов қилишади, ё далада ишлашади. Хотинлар эса «лонгхауз»нинг бошидан этагигача солинган узун айвонда мато тўқишади, болаларни боқишади, лақиллаб ўтиришади.

Ҳар бир «лонгхауз»га шу ерда яшовчилар томонидан сайлаб қўйиладиган оқсоқол бош бўлади. Айрим оилалар ва уйда яшовчиларнинг ҳаммасига тааллуқли масалалар ҳам «лонгхауз» да турувчиларнинг ялпи мажлисида ҳал қилинади.

Даякларнинг бундай яшаш тартиби қадимий бўлиб, қийин шароит тақозосидан келиб чиққандир. Чунки даяклар коллектив бўлиб, биргаликда яшашлари осонроқ бўлган. Лекин бундай жипслик, тиқилинч яшаш тез-тез фожиага олиб келарди. Одамлар эпидемиядан кўплаб ўлиб кетар, ёнғин юзлаб кишиларни бошпанасиз қолдириб, «лонгхауз»ларни кул қилиб юборарди.

Ҳозир Саравакда тараққиёт планига мувофиқ янги «лонгхауз»лар қуриляпти. Улар пухталиги, яхшироқ санитария аҳволи билан фарқ қилади, посёлкаларда сув колонкалари пайдо бўляпти, мактаблар қуриляпти, баъзи посёлкаларда медицина пунктлари қад кўтарди. Даякларни энг зарур моллар: туз, совун, гугурт, керосин билан таъминловчи кооператив дўконлари пайдо бўлмоқда. Айрим оилалар «лонгхауз»га мутлақо ўхшамайдиган алоҳида уйларга кўчиб ўтмоқда. Лекин даякларнинг кўпчилиги отабоболари одатини бузмоқчи эмас.

(Давоми бор).

МУНЧА ҚИЗИҚАРЛИ.
А. Мусаев фотоэтюди.

ШИФОКОРЛАР МИНБАРИ

Ангинанинг олдини олинг

Медицинада кўп касалликларнинг бошланиши ангина-томоқ оғриғидан ҳисобланади. Ангина касаллиги оқибатида инсон ҳаёти учун ҳавфли бўлган касалликлар вужудга келади. Томоқ безлари микроблар кўпайиши учун энг қулай жой вазифасини ўтайди. Томоқ безларидаги микроблар қон томирлари орқали қонга ўтиб ҳар хил касалликларга дучор этиши, бутун организм заҳарланиши мумкин.

Баъзида қўл ва оёқнинг қаттиқ совуб кетишидан ва совуқ сув ичилиши натижасида ангина билан оғриш ҳоллари учраб туради.

Ангина билан оғриган кишида аввал томоқ оғриғи бошланади, оғриқ нарса ютишда ёки тупук ютишда кучаяди. Одам ўзини ланж сезади, баъзида ҳарорат кўтарилади, бадан қақшийди, оғриқ кўпинча қўл ва оёқ бўғинларига тарқалади, иштаха камаяди. Натижада бемор кўрпа-ёстиқ қилиб ётиб олишга мажбур бўлади.

Ангина ўз вақтида даволанмаса томоқда тўпланган микроблар томоқни қаттиқ оғрита бошлайди. Ҳатто чекка, қулоқ ва қулоқ ости безлари ҳам оғрий бошлайди. Бу ҳол ангина микробларининг организмга тарқалишига ва бўғинларга боришига замин тайёрлайди, агар касаллик яна зўрайса бўғинлар яллиғланиб, натижада қўл ва оёқ қимирламай қолади. Бу медицинада полиартрит деб аталади. Касаллик яна зўрайса микроблар қон орқали юракка ўтиб пировардида юрак пороги касаллигига олиб келиши мумкин.

Бундай ҳолга йўл қўймаслик учун оғиз ва тиш доим тоза бўлиши лозим. Овқат қолдиқларининг тиш ораларига кириб қолиши аввало тишни бузса, иккинчидан микробларнинг томоққа ўтишига сабабчи бўлади. Холодильникда сақланган сокларни ичмоқчи бўлсангиз бир оз ҳаво ҳароратида сақлаб, сўнг ичинг. Касалликнинг белгилари пайдо бўлиши билан врачга мурожаат қилиш лозим ва буюрилган дориларни ўз вақтида қабул қилиш зарур, акс ҳолда доринниг таъсири бўлмай касал оғирлашиши мумкин.

Ангина касаллигига дучор бўлишни истамаган киши сурункали бадан тарбия билан шуғулланиши ва баданини чиниқтириши лозим.

Т. А. ХАСАНОВ,
медицина фанлари кандидати.

Ҳар тўғрида

ҲЕЧ ҚАЧОН КЕЧ ЭМАС

Тоскания қишлоғида яшовчи аёл Анна Профили Пасквини 69 ёшигача саводсиз эди. Ҳозир эса 74 ёшида Пистой қишлоғидаги бошланғич ўрта мактабини аъло баҳолар билан битирди. Анна Паскивиннинг бир неча невара ва эваралари бор.

САЁҲАТЧИ КАМПИР

Австралиянинг Дарвин портига Англиядан чиққан ва Хинд, Атлантика океанларидан муваффақиятли сузиб ўтган Яхта етиб келди. Яхтани 92 ёшлик Эмиля буви бошқариб, унинг ичидаги экипажини Колелар оиласи ташкил этади. Қирғоққа бувидан интерью олиш учун йиғилган репортёрларга Эмиля буви шундай деди:

— Мен денгизни жуда яхши кўраман, айниқса шторм туриб, яхтани сув юзида коптоқ сингари ўйнатганини.

САЁҲАТЧИ ТЕПАЛИК

Краков вилоятидаги Бохнией ёнидаги Ходениц посёлкасида яқинда қизиқ воқеа юз берди. Оддий тепалик ўз ўрнидан қўзғолиб бир неча кун давомида ҳаракат қилиб, ўз йўлидаги электр линиялари ва дарахтларни синдириб кетди.

Текширишлардан маълум бўлишича тепаликнинг ҳаракат қилиб, ўз ўрнидан қўзғолишига сабаб унинг остидаги ер ости суви босимининг ошиши экан. Тепалик сув ёрдамида кўтарилади ва бир неча кун давомида «сув ёстиғи» устида ҳаракат қилади.

ДЕЛЬФИНЛАР ОЧЛИК ЭЪЛОН ҚИЛДИ

Адриатика денгизи қирғоғига жойлашган илмий текшириш станцияси ходимлари дельфинларнинг ҳаёт шароитини ўрганиш устида иш олиб бормоқдалар (албатта бу дельфинлар соғлиғига зарар етказмади). Дельфинлар ҳар қандай текширишларга ювошлик билан бўйсунадилар. Тор аквариум жонларига текканида эса очлик эълон қилиб, ҳеч нарса емай қўядилар. Ишчилар аквариум эшигини очишганида уларнинг шундай қилишини олдиндан билгандек, шошмасдан денгизга қараб йўл оладилар.

ФУТБОЛ КЛУБЛАРИ ТАРИХИДАН

Спорт

ХАЛҚАРО КЛАССЛИ КЛУБ

XX асрнинг бошларида Англия футболи Европа мамлакатларига кенг ёйила бошлади. Чарм тўп мухлислари уюшган футбол клублари кўплаб ташкил этилди. 1910 йилнинг ўзидаёқ Милан шаҳрида иккита футбол клуби юзага келди. Булар «АК Милано» ва «Интернационале» эди. «АК Милано»нинг аъзолари ўқувчилар, хизматчилар, мутахассис ишчилар бўлган бўлса, «Интернационале»нинг аъзолари эса аристократлар эди.

Аристократлашган «Интернационале» тарихида шундай бир воқеа ҳам бўлиб ўтган. Давлат бошлиқлари бу клубни сиёсий жиҳатдан ишончсиз деб айблаганлар. «Интернационале» сўзи Муссолинига унчалик хуш ёқмаган бўлса керак. Клубга номини ўзгартириш таклиф қилинади. Диктаторнинг буйруғи инобатга олиниб, 1930 йилдан 1945 йилгача клуб «Амброзиана» номи билан юритилган. Шу ном остида клуб футболчилари бир марта мамлакат чемпиони унвонига сазовар бўлдилар.

Клубнинг номи ўзгартирилади-ю, лекин у асличча қолаверади. Ўйинчилар майдонга қора-кўкиш йўл-йўл футболкада, қора труси ва қора гомашада тушавердилар. Шунинг учун кўпгина италиялик журналистлар «Интернационале» ҳақида гапирар эканлар, уни қора-қизғишлар деб аталувчи «Милано» дан ажратиш учун қора-кўкишлар деб ёзадилар. Клуб раҳбарлари ҳам кўп йиллар орасида аҳёнаҳёнда ўзгаради. Барча Италия командалари сингари «Интернационале» ҳам Италия нефть саноатининг қироли, бадавлат Мораттининг қўли остида.

Мораттининг пули ёрдамида халқаро классли ўйинчилар клубга жалб қилинган. Бу футболчилар «Интернационале»нинг «халқаро классли клуб» деган номини тўлиқ оқламоқдалар. Командада испаниялик Суарес, бразилиялик Жанр каби ниҳоятда кучли ўйинчилар бор. Команда раҳбарлари клубга янада кўпроқ чет эллик танилган ўйинчиларни сотиб олиш иштиёқида эди. Лекин Италия футбол федерациясининг қарорига мувофиқ Италия клубларига чет эллик чарм тўп усталарини олиш ман қилинди.

Шундай бўлса ҳам Мораттининг қўл остида бир чет эллик бор. У командани жаҳоннинг энг кучли клуб-командасига айлантирди. Бу тренер Элленио Эррерадир. Э. Эррера асли француз. Аргентинада туғилган. Унинг раҳбарлигида «Интернационале» шинавандалари «Интернационале»нинг «Торпедо» (Москва) билан учрашгандаги ўйинини кўрган бўлса керак. Икки команда Европа чемпионлари кубоги учун беллашган эди. Бу учрашувда деярли 89 минут давомида москваликлар ҳужум қилган бўлса ҳам, лекин «Интернационале» 0:0 ҳисобини ушлаб қолди. Чунки, италияликларни шу ҳисоб қониқтирар эди. Шундан сўнг, «Интернационале» Венгрия чемпионини мағлубиятга учратди, олти марта Европа чемпионлари кубогининг эгаси «Рапид» (Мадрид)нинг елкасини ерга текказди.

Ҳа, «Интернационале» хақли равишда жаҳоннинг энг кучли халқаро классли командаси ҳисобланади.

ҚУВОНЧЛИ НАТИЖАЛАР

Ленин комсомоли кўлида икки кун давомида бадарка эшиш бўйича шаҳар биринчилиги мусобақалари бўлиб ўтди.

Бу мусобақада «Ёш куч» спортчилари юксак маҳоратларини намойиш қилиб, ишқибозлар олқишига сазовор бўлдилар. 1000 метрга бўлган курашда «Ёш куч» вакили В. Боровой командага қимматли очколар келтирди. У ўз командасини биринчи ўринга олиб чиқиши билан бирга, шаҳар чемпиони унвонига ҳам сазовор бўлди. Ўрмонов ва Азимовлар [ўнгдаги сурат] ҳам командага қимматли очколар келтиришди. «Ёш куч»нинг бу икки спортчиси 1000 метрга бўлган мусобақада биринчи ўринни эгалладилар.

М. НУРИДДИНОВ
фотолари.

УЙ БЕКАЛАРИГА

* Устки кийим ёқасидаги кирни кетказиш учун беш ош қошиқ нашатир спиртга шунча вино спирти аралаштирилади. Бу қоришмага ярим ош қошиқ туз қўшиб, то туз эригунча аралаштирилади. Жун латтани тайёрланган қоришмага ботириб, кейин ёқанинг кир ери артилади. Сўнг тоза латтани оддий тоза сувга намлаб, ҳўл ёқа устига қуруқ латта ёпиб, дазмоллаб қуритилади.

* Ювиш мумкин бўлмаган устки кийимларни бензин билан тозалаш мумкин. Бензин айниқса ёғ доғини яхши олади. Бироқ пахта билан ишқалаб тозалаганда бензиндан юмалоқ бўлиб доғ қолади. Агар қаттиқ нонни талқон қилиб бензинга увитиб сўнг ёғ бўлган ерга ишқаб тозаланса ҳеч қандай доғ қолмайди.

* Нимранг материалларни тозалаш учун бензинга картошка уни қориниб (қуюқ бўлиши керак) доғ бўлган ерига суртилади-да, қуригунча қўйилади. Сўнг картошка уни қоқиб ташланиб, тоза латта билан артилса доғ қолмайди.

Редактор С. М. КАРОМАТОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТОМОША ҚИЛИНГ ● ТИНГЛАНГ ● ТОМОША ҚИЛИНГ ● ТИНГЛАНГ ● ТОМОША ҚИЛИНГ ● ТИНГЛАНГ

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР ● РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР ● РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР ● РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Радио тўлқинларида

22 СЕНТЯБРДА
БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 «ПРАВДА» газетасининг обзори (ўзбекча).
18.10 И. Бах. Учинчи сон Англия сюитаси.
18.40 **В. И. Ленин ҳақида қўшиқлар.**
19.20 Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги олдидан. «Василенконинг «Оқ билак» балети» деган концерт-очерк.
20.00 Конструктор Акбар Ҳайдаров ҳақида эшиттириш (русча).
20.10 **«Ҳаётимиз қўшиқларга тўла»** деган музикали эшиттириш.
20.45 «КПСС МК ТЕЗИСЛАРИНИ ЎРГАНАМИЗ» деган эшиттириш (ўзбекча).
21.00 **Қишлоқ хўжалик ходимлари учун концерт.**
21.35 **Саломатлигингиз ҳақида икки оғиз сўз** (ўзбекча).
21.40 **«Дунё воқеалари»** (ўзбекча).
21.50 **Улуғ Октябрь хроникаси. «Сўнгги ахборот»** (Москва).
22.15 **Ўзбек халқ куйлари кечаси.**
22.40 **Ўзбек ҳикоялари антологияси.** Ғ. Ғулом. «ТИРИЛГАН МУРДА» (ўзбекча).
23.20 **Дала меҳнаткашларининг талабларини ижро этамиз.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 **Концерт.**
19.30 «Сигнал» адабий бирлашмаси меҳмонимиз (русча).
20.10 Ўзбекистон композиторларининг симфоник асарлари.
21.00 Пахтакорлар учун концерт (тожикча).
21.30 1. «Юбилей йилнинг «оқ олтин»и». 2. «Октябрь ва татар поэзияси» — А. Фетислямов мақоласи (татарча).

23 СЕНТЯБРДА
БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 **«Ассалому алайкум, дўстлар»** деган концерт.
9.30 **Д. Зокиров, М. Қориев. «Ленин даҳоси билан»** кантатаси.
10.10 А. Аббосов. «Чернушка» балетидан парчалар.
10.30 **Шарқ халқлари қўшиқлари.**
11.10 **«Элга хизмат — олий ҳиммат»** деган эшиттириш (ўзбекча).
11.25 **Музикали салом.**
12.15 **Ўзбек енгил куйлари.**
13.00 **Чорвадорлар учун концерт.**
13.30 Оперетта куйларини севувчилар учун концерт.
15.10 Ж. Жабборов. «ГУЛШАН» поэмаси асосида радиоинсценировка (ўзбекча).
17.20 **Уйғур куйлари.**
18.00 «ПРАВДА» газетасининг обзори (ўзбекча).
18.10 Спорт эшиттириши (русча).
18.40 **Енгил куйлар.**
19.20 Б. Зокиров куйлайди.
20.00 «ОКТЯБРЬ» радиостанциясининг программаси (ўзбекча).
20.30 **«Олтин водий қўшиқлари»** деган музикали-адабий радиокомпозиция (ўзбекча).
21.15 **Пахта терими илғорлари учун концерт.**
22.10 «ТОШБОЛТА ОШИҚ» музикали комедиясининг монтажи.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

7.15 Қардош республикалар қурувчилари учун концерт.
8.25 **Енгил чолғу куйлари.**
19.00 **М. Горький туғилган куннинг юз йиллиги олдидан.** «ЧЕЛКАШ» повести асосида радиопостановка (ўзбекча).
19.30 Совет экрани куйлари.
20.10 Людмила Лядова қўшиқлари.
21.00 **Ака-ука Бобохоновлар ижросида концерт** (тожикча).

„Зангори" экранда

22 СЕНТЯБРДА
БИРИНЧИ ПРОГРАММА
Рус тилида:

18.00 Болалар учун «Жавоҳир изловчилар». Мультфильм.
18.10 Телеянгиликлар.
18.30 Хатларингиз асосида. Классик куйлардан концерт.
19.10 «Майор Вихрь». Телевизион бадиий фильмнинг иккинчи қисми.
20.20 Эшиттиришлар программаси.

Ўзбек тилида:

20.25 Телеянгиликлар.
20.45 **Қишлоқ хўжалик ходимлари учун. Пахта териш машиналари мавсумга шайлансин.**
21.00 ЯРИМ АСР ЙИЛНОМАСИ. «ЖОН — АНДИЖОН».

ИККИНЧИ ПРОГРАММА
Ўзбек тилида:

18.00 **«Маймун Бебе».** Болалар учун кинофильм.
18.20 **Юбилей вахтасида.**
18.40 Хабаровскда учрашув. Ҳужжатли фильм.
19.00 СССР халқлари куйларидан концерт.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

19.45 Эшиттиришлар программаси.
19.50 Ўқувчилар учун. «Пионерия» телевизион агентлиги».
20.10 Москвада РСФСР ҳафталиги. Телефильм.
20.35 **КПСС Марказий Комитети Тезислари.**
21.00 Телеянгиликлар.
21.10 М. Бременер. «Сенга бағишланади». Москва ёш томошабинлар театри телеспектакли.
23.10 Янгиликлар эстафетаси.
00.10 Германия Демократик Республикаси ва Болгарияда музика бўйича халқаро конкурс.
01.00 Эфирда «Молодость». «Октябрь тенгдошлари». (50 йиллар драматургияси).
01.50 Москва эшиттиришларининг охири.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА
ОЛМАОТА КЎРСАТАДИ
«Курдастар» ижодий бирлашмаси

18.00 Болалар учун. **«Ойгулек».**
18.30 **«Юракдан чиқариб бўлмади».** Киноочерк.
18.50 **Ёшлик йўли.**
19.15 **Ажойиботлар оламида.**

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ
Ўзбек тилида:

19.30 Эшиттиришлар программаси.
19.35 Янгиликлар.
19.45 **«Кичик йўл эгалари».** Болалар учун кинофильм.
20.05 «ЁШЛАР ИЖОДИ». Адабий эшиттириш.

Рус тилида:

20.25 Федичева ва Соловьевларнинг ижодий кечаси. Фильм-концерт.
21.40 Янгиликлар.
21.50 Н. В. Гоголь. «МАЙ КЕЧАСИ ЁКИ СУВГА ЧЎККАН ҚИЗ». Фильм-спектакль.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

20.00 Киносаёҳатчилар клуби.
21.00 Телеянгиликлар.
21.10 **Ярим аср йилномаси.** Телевизион кўп серияли ҳужжатли фильм. «1938 ЙИЛ».
22.00 Москвада РСФСР ҳафталиги. Эстрада театридан эшиттириш олиб кўрсатилади.
23.00 Телеянгиликлар.
23.30 Театр спектакли. Танаффус вақтида «ЭКСПО-67» ва «ТОС»
02.00 Москва эшиттиришларининг охири.

23 СЕНТЯБРДА
БИРИНЧИ ПРОГРАММА
Рус тилида:

10.55 Эшиттиришлар программаси.
11.00 Волга соҳиллари халқлари қўшиқлари.
12.05 «ДЕНГИЗ ОСТИНИ ОВЛОВЧИЛАР». Бадиий фильм.

Ўзбек тилида:

13.25 **Фан оламида.**
13.45 Ярим аср йилномаси. «ЁШ ГВАРДИЯ» бадиий фильмининг биринчи серияси.
16.55 Эшиттиришлар программаси.
17.00 Рус тилида телеянгиликлар.
17.15 Болалар учун **«Дўстлик клуби»** деган эшиттириш.
17.45 **«Вақтлар, афсоналар, олимлар».** Илмий-оммабоп фильм.
18.05 «ЁШЛИК» студияси кўрсатади. **«Она шаҳрим — Тошкентим».**
18.50 Тожикистон санъат усталарининг концерти.
19.40 Телеянгиликлар.
19.55 Эшиттиришлар программаси.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА
МОСКВА КЎРСАТАДИ

13.00 Гимнастика ҳамма учун.
13.30 Рус халқ хори концерти.
16.50 Театр санъат усталари билан учрашув.
17.30 «Билим» илмий-оммабоп эшиттиришлар программаси.
18.00 Фактлар ҳақида.
18.30 Интервидение. Ўқувчилар учун «Турнача».
19.00 Соғлиқни сақлаш биринчи халқ комиссари А. Н. Семашко ҳақида эшиттириш.
19.30 Москвада РСФСР кундалиги. Республика саноати.

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ
Ўзбек тилида:

20.00 **Социалистик Ўзбекистон санъати.**
20.30 **Машиналар инженерларнинг яқин дўсти. Илмий-оммабоп фильм.**
20.50 Телеянгиликлар.
21.00 **Ҳозирги замон ялла ва рақслари.** Концерт.
21.30 «СТАДИОНДА УЧРАШАМИЗ». Бадиий фильм.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 ФРУНЗЕ ТЕЛЕВИДЕНИЕ СТУДИЯСИНИНГ ЭШИТТИРИШЛАРИ.

Кино театрларда

22 СЕНТЯБРДА
ҚИШКИ БИНОДА

Фантомас кутурмоқда — САНЪАТ САРОЙИ, НАВОИЙ номли, «МОСКВА», «ЎЗБЕКИСТОН», «ЧАЙКА», «ВОСТОК», «ДРУЖБА», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кечкурун).

ЁЗГИ БИНОДА

Фантомас кутурмоқда — «ФЕСТИВАЛЬ», НАВОИЙ номли.
Денгиз ҳикоялари — «РАКЕТА», ТЕЛЬМАН номли.
Золтан Карпатининг тақдири — «ВАТАН».
Австралиялик учун хотин — КАФАНОВ номли.

23-24 СЕНТЯБРДА
ҚИШКИ БИНОДА

Фантомас кутурмоқда — САНЪАТ САРОЙИ, НАВОИЙ номли, «МОСКВА», «ЎЗБЕКИСТОН», «ЧАЙКА», «ВОСТОК», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечкурун).
Фантомас — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечкурун).

ЁЗГИ БИНОДА

Оқ процесс — ТЕЛЬМАН номли.
Золтан Карпатининг тақдири — «ВАТАН».
Фантомас кутурмоқда — «ФЕСТИВАЛЬ».
Дзюдо даҳоси — НАВОИЙ номли.
Денгиз ҳикоялари — «РАКЕТА».

ТЕАТР

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 23/IX да **Гули сиёҳ,** 24/IX да **Бағри тош.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — 25/IX да **ўз мавсумини очади.** 22 сентябрга сотиб олинган билетлар 25 сентябрь кеч соат 7 яримга ўтади.

1967 йил 4 октябрь кундуз соат 3 да, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси фалсафа, иқтисод ва юридик фанлари бўлимининг иқтисод бўйича бирлашган илмий совет мажлисида (Гоголь кўчаси, 70-уй, конференц-зал фойеси) иқтисод фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

У. Х. Камолов: «Ўзбекистон ССРнинг Бухоро областида қоракўлчилик резерви ва унинг самарадорлигини ошириш» деган темада.

Р. Пўлатов: «Қорақалпоғистон АССРнинг пахтачилик совхозларида чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш ва унинг таннархини камайтириш резервлари» деган темада.

Диссертациялар билан академия кутубхонасида танишиш мумкин (А. Тўқаев кўчаси, 1-уй).

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Ҳурматли газетхонлар!

1968 ЙИЛ УЧУН „Тошкент оқшоми" газетасига обуна бошланди.

«СОЮЗПЕЧАТЬ» КОНТОРАЛАРИ ВА АЛОҚА БЎЛИМЛАРИДА БУ ГАЗЕТАГА ОБУНА ЧЕКЛАНМАГАН МИҚДОРДА ҚАБУЛ ҚИЛИНМОҚДА.

ОБУНА БАҲОСИ БИР ЙИЛГА 6 СУМ.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ 4 бет

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар Дзержинский кўчаси, 15-уй

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Коммутатор — В3.02.49 дан В3.02.58 гача, редактор ўринбосарлари — В3.29.33, В3.29.09; масъул секретарлар — В3.27.22; партия, совет ва касаба союз ташкилотлари, шаҳар хўжалиги бўлимлари — В3.29.42; саноат, қурилиш ва транспорт бўлими — В3.27.03; адабиёт, санъат ва маданият бўлими — В3.29.55; хатлар ва оммавий ишлар, физкультура ва спорт бўлимлари — В3.29.70; фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари — В3.27.57; ахборот бўлими — В3.65.57; эълонлар бўлими — В3.81.42.

22 СЕНТЯБРЬ, 1967 Й. Р. 06739. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64579. Нашр. № 3015.